

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keski viikkona elokuun 9 - Wed. Aug. 9, 1989

FINNISH AMERICAN WEEKLY

85 vuosikerta LXXXV No. 31 45 cents

Kuva: Joyce Hannula

FinnFestissä oli tunnelmaa

FinnFest on monen päivän tapahtumarikas vuotuisen suomalaisjuhla, minkä merkeissä amerikansuomalaiset, kanadalaiset ja "vanhankin maan" suomalaiset kokoontuvat juhlimaan heitä yhdistävää suomalaisuuttaan, siihen liittyviä perinteitään niin kauniisti solisevalla diftong-rikkaalla suomenkielellään kuin "uuden maan" monimutkaisella englanninkielelläkin.

Neljän päivän aikana, hei-

näk. 13. - 16. päivinä, suomalaisuus oli valttia Seattlen FinnFestissä. Noin 3,000-päinen vierasjoukko oli saapunut Washingtonin yliopiston kampukselle kuulemaan musiikkia, näkemään kansantanssia, seuraamaan mielenkiintoisia luentoja ja tapaamaan vanhoja tuttuja ja mahdollisesti myös solmimaan uusia ystävyssuhteita tulevia FinnFestejä ajatellen.

Valitettavasti Raivaajan re-

portterin lentomatka Bostonista pääsi alkuun vasta torstaiaamuna ja venyi suunniteltua pitemmäksi (piti näet kiertää Dallasin kautta ja samalla ehtivät matkalaiset jo ihmetellä, että miksi ihmeessä ei käväistä Meksikossakin kun ollaan jo näin lähellä), joten kaikki ensimmäisen päivän tapahtumat avajaisia luonneuttamatta jäivät näkemättä.

Sää oli kuitenkin niin lois-

tava ja maisemat niin upeat, että alkuhankaluudet unohtuivat hetkessä. Sama aurinkoinen ja kuulas sää jatkui aina sunnuntaiaamuun asti, paikallisten asukkaiden mukaan melkoinen harvinaisuus.

Avajaistilaisuuteen oli saapunut noin tuhat kuulijaa, jotka juontaja Anna Ehlund toivotti tervetulleeksi selvin suomenkielisin sanoin: "Nauttikaa täällä olostanne!"

Yleisö sai kuulla tervehdyk-

set Washingtonin valtion, Seattlen kaupungin, yliopiston, Suomen Los Angelesin konsulaatin, Suomi-Seuran ja kansallisen Finnfestin ja ensi vuoden järjestelijöitten edustajilta.

FinnFest '89:n puheenjohtaja E. Norman Westberg luki myös presidentti Bushin lähettämän tervehdyksen.

Ohjelmaan kuului tietenkin jatkuu sivulla 2

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8 - 10

- Background on "Talkootanssit"
- Revontulet at Statue of Liberty
- International art exhibit
- New officers for Finlandia Foundation

Sisäsivuilla:

- Oopperalaulaja Martti Talvela kuollut sivu 4
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Koripalloa Worcesterissa sivu 11
- Fitchburg ja ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, *Raivaaja* will keep you in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe now!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1989. Regular rates are \$20.00 a year, \$13.00 for six months, and \$9.00 for three months. *Raivaaja*, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Mikä FinnFestin tulevaisuus?

Amerikansuomalaisten kansallista FinnFest -juhlaa on vietetty nyt seitsemän kertaa vuoden väliajoin. Vuodesta toiseen on keskusteltu siitä, miten kauan näitä juhlia voidaan järjestää näin ripeässä tahdissa eli miten kauan kävijöitä riittää.

Jokaisessa FinnFestissä on käynyt ainakin 2,000 - 3,000 juhlijaa. FinnFest-vieraita on monenlaisia. Jotkut ovat todellisia FinnFest-hulluja, he ovat olleet mukana kaikissa seitsemässä. Osa on ensikertalaisia. He ovat paikalla, koska kyseinen FinnFest oli lähellä kotiseutua tai saattoi mahdollisesti tarjota erittäin mielenkiintoisen luennon tai elokuvan. Joku on sattumalta eksynyt juhlille. Joittenkin valintaan vaikuttaa FinnFestin pitopaikka. Ehkä ei ole koskaan tullut käytyä paikkakunnalla, vaikka aina sinne on tehnyt mieli. FinnFest on hyvä syy lähteä matkaan.

Kieltämättä eläkeläiset ovat olleet enemmistönä kaikilla FinnFesteillä. Heillä on aikaa, usein rahaakin kun ei tarvitse maksaa talon lainoja eikä kouluttaa lapsia, he ovat vapaita matkustamaan.

Ellei mukaan saada huomattavasti enemmän nuorempaa polvea - murrosikäisiä, nuoria aikuisia ja enemmän keski-ikäisiä - FinnFestien tulevaisuus jää lyhyeksi. Tuskinpa 80-vuotiaat lähtevät FinnFestiin samoissa laumoissa kuin nykyisille juhlille saapuvat 70-vuotiaat.

Järjestelijöiden tulisi todella paneutua miettimään, mikä on se vetonaula, millä nuorempi polvi innostuisi FinnFestistä. Heille suomalaisuus on muutakin kuin suomenkieltä, kansantanssia tai kanteleen- ja hanurinsoittoa. He haluavat kosketuksen nyky-Suomeen, siellä asuvaan omaan ikäluokkaansa. He haluaavat vaihtaa ajatuksia polttavista yleismaailmallisista ongelmista, saasteesta lastenhoitoon ja kaikesta siltä väliltä.

Nuorille saattaisi riittää nykyelokuva tai yhteinen tanssipaiikka tämänpäivän musiikin tahdissa. He eivät tanssi jenkkaa, polkkaa tai valssia. Ne eivät ole heidän aikakautensa tansseja.

Westerbergillä vauhti päällä

E. Norman Westerberg, Seattlen kunniakonsuli ja FinnFest '89:n puheenjohtaja ilmaisi tyytyväisyyttä juhlien keskellä ja niitten päätyttyä.

Hän sanoi, että ilman satojen vapaaehtoistyöläisten innokasta joukkoa juhlia ei olisi voitu järjestää. Runsaan vuoden päivät työtä on tehty intensiivisesti 100 henkilön voimalla.

On oikeastaan aika ihmeellistä, että vain yhden illan opastuskurssin käyneet työläiset selvisivät melko vähäisin kummelluksin ja sekaannuksin.

Rekisteröintilistoilta löytyi noin 2,000 nimi. Sen lisäksi oli sekä perjantaina että lauantaina noin 700 yhden päivän rekisteröintiä.

Westerberg sanoi olevansa iloisesti yllätynyt havaitsaan, miten suurin joukoin Massachusettsin, Michiganin ja Minnesotan suomalaiset (yli 100 jokaisesta) olivat saapuneet juhlille.

Esiintyjä piti jopa käännättä pois ylitarjonnan vuoksi. Sinänsä merkittävä seikka, sillä yhtä luennoitsijaa lukuunottamatta kaikki esiintyjät, panelistit jne. vetivät oman osuutensa maksutta. Maksoivatpa jopa oman yöpymisensäkin.

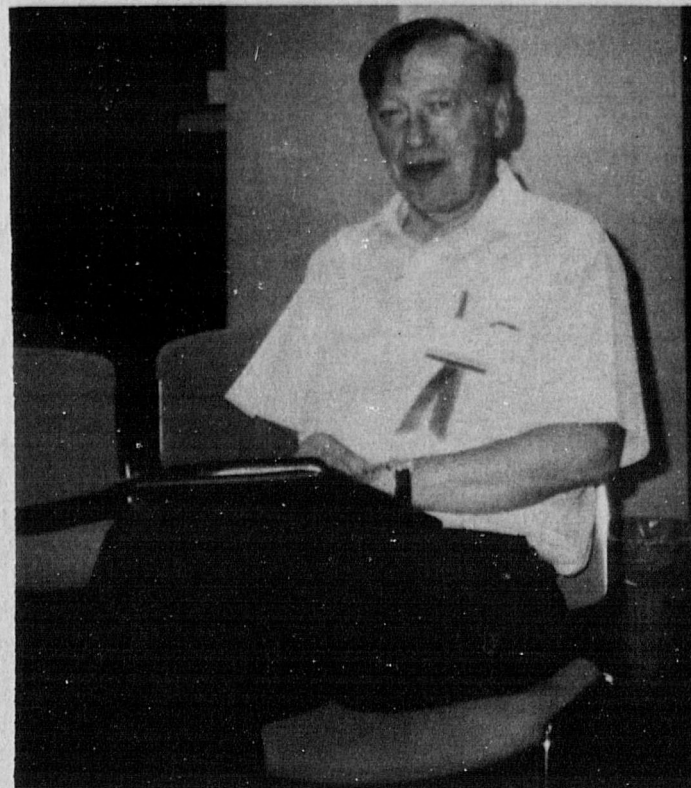
Suurin yksittäinen menoerä oli Washingtonin yliopiston vaatima 40,000 dollaria tilojen käytöstä.

Toimet oli jaettu neljän erillisen komitean vastuulle. Yksi huolehti finanssipuolesta, toinen asuntojärjestelyistä ja yliopiston kontakteista, kolmas ohjelmista ja neljäs näyttelyistä, urheilutapahtumista ja työpajoista.

Westerberg sanoi tutkineensa viime vuoden FinnFestillä täytettyjä kyselylomakkeita ja koettaneet sitten noudattaa niissä esitettyjä toiveita. Niinpä esimerkiksi Torin lähistöltä löytyi parikin hyvää kahvipaikkaa.

Mukaan oli koetettu saada myös alueella toimivia suomalaisfirmoja. Järjestelyistä oli huolehtinut paikallinen suomalainen kauppayhdistys Finnish American Chamber of Commerce of the Northwest (FAACC-NW). Edustettuina olivat Ahlström, Chembond, Ekono, Finnair, Rauma-Repola ja Valmet.

Hyväntuulinen ja hymysu-

Puheenjohtaja E. Norman Westerberg selvisi tehtävästään kiitettävien arvosanoin.

nen Westerberg veti roolinsa läpi kiitettävällä tavalla. Hänellä oli aina aikaa tervehtiä vieraita, vaihtaa kuulumisia ainakin saian tai parin ver-

Kun häneltä juhlaillallisilla kysyttiin, mitä on ensimmäisenä ohjelmassa FinnFestin jälkeen, hän vastasi: "Olen luvannut viedä tyttärentyttären Vanessan eläintarhaan."

FINNFESTISSÄ... jatkoa etusivulta

myös sekä laulua että soittoa ja virallisen ohjelmanpuolen jälkeen tanhuesityksiä.

FinnFestien yhteydessä juhlittiin samalla myös Washingtonin osavaltion 100-vuotista historiaa, mitä on ollut rakentamassa myös melkoinen suomalaisjoukko.

Monet juhlavieraista ovat osallistuneet useampaan kuin yhteen FinnFestiin. Löytyypä joukosta niitäkin, jotka ovat käyneet kaikissa seitsemässä FinnFestissä. He ovat ilmeisesti niitä, jotka eivät voi koskaan saada tarpeekseen suomalaisuudesta.

FinnFestien periaatteena on ollut voida antaa jokaiselle jotain. Niinpä tämänkin vuoden järjestelijät olivat koettaneet laatia monipuolisen ohjelmanvalikoiman.

Joukossa oli kevyemmän viihteen ja hupaisten keskustelujen - kuten esimerkiksi

"How to Survive Living with a Finn" - lisäksi useita korkeatasoisia luentoja, paneelikeskusteluja ja esityksiä niille, jotka olivat kiinnostuneita aivovoimistelusta.

Päivittäin esitettiin useita videoita, elokuvia ja monien luentojen yhteydessä näytettiin myös dioja.

Yliopiston kampuksen laidalla sijaitseva pieni pikkubudjettien ja ulkomaisten elokuvien esittämiseen perehtynyt kerta kaikkiaan fantastinen elokuvateatteri oli ottanut ohjelmistonsa juhlien kunniaksi suomalaisen "kultaisen pojan" Aki Kaurismäen elokuvan "Hamlet liikemaailmassa".

Tavallisen ihmisen olohuoneen kokoinen elokuvasali täyttyi näytöksestä toiseen ei-Hollywood-tyyppisiä elokuvia harrastavasta ja arvostavasta jatkua sivulla 5

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508)343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Nimipäivät

Elok. 21 p., Soini, Veini
Elok. 22 p., Iivari, Iivo
Elok. 23 p., Varma, Signe
Elok. 24 p., Perttu
Elok. 25 p., Loviisa
Elok. 26 p., Ilma, Ilmi, Ilmatar
Elok. 27 p., Vilja, Rauli

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1989: Yhteensä: \$ 10,107.85

Kaarle H. Lehtinen, Newport, NH \$20.00

Vanhempiensa Victor (s. elok. 9, 1889) ja Hilja (s. elok. 10, 1888) Heikkilän muistolle
Hiikka ja Helge Kiuru, Fitchburg, MA \$15.00

Arvo Rantala, Fitchburg, MA, on lahjoittanut käytetyn pölynimurin.

Kiitos lahjoittajille!

Miksi FinnFestiin?

Sirkka McHale
Jersey City, NJ

- Osallistuin Suomi-Seuran järjestämälle kielikurssille Hämeenlinnassa 1984 ja jatkokurssille Duluthissa ja to-della pidin niistä.

Halusin tuoda 12-vuotiaan pikkusiskoni tänne, jotta hän voisi kokea, millaista suomalaisuus on. Kun itse olin hänen ikäisensä olin erittäin ujo ja suomalaisuuteni antoi minulle rohkeutta ja pani samalla ajattelemaan muita valtioita, politiikkaa sun muuta.

Toin siskoni tänne, koska halusin hänen innostuvan jostain muustakin kuin vain pojista ja vaatteista. Siksi tulimme Seattleen.

On ilmeistä, että täällä ei ole monia minun ikäisiä ihmisiä. Se vähän vaivaa ja tekee minut surulliseksi.

Serkkuni Suomesta kävi juuri täällä ja keskustelimme monista asioista mm. aiomme hankkia lapsia, verotuksesta, politiikasta ja muusta vastaavasta. Minun mielestäni tämänkaltaiset asiat saattaisivat vetää meidän ikäpolvea paikalle. Ne ovat meille ajankohtaisia asioita.

Olisi mukavaa oppia, miten asiat pelaavat toisessa maas-

sa. Minusta olisi myös mielenkiintoista verrata Suomen ja Yhdysvaltain elintasoja toisiinsa. Olisi mukava verrata vaaleja ja vaalituloksia, ja miksi suomalaiset käyvät äänestämässä huomattavasti ahkerammin kuin amerikkalaiset.

Lastenhoito on yksi hyvin ajankohtainen asia minun ikäisille ihmisille. Voisimme keskustella sukupuolten välisestä tasavertaisuudesta ja miten se eroaa Suomessa.

Tiedän myös, että joillain pienten lasten vanhemmilla on ollut lastenhoitovaikeuksia. Ohjelmalehtisissä luvattu palvelu on puuttunut jostain syystä.

Täällä pitäisi myös olla enemmän ohjelmaa minun ikäisten ihmisten ei-suomalaisille aviosiipoille.

Tämä on ensimmäinen FinnFestini ja luulin, että se olisi samantyyppinen kuin Suomi-Seuran järjestämät kielikurssit. Olen kuitenkin nauttinut juhlista, vaikka odotinkin toisenlaista tapahtumaa.

Salolampi kiinnosti ja luulen, että pikkusiskoni haluaa mennä sinne lähitulevaisuudessa. Uskon, että olisi hyvä paikka hänelle, ja myöhem-

min hän voisi osallistua myös Suomi-Seuran kielikurssille.

Ehkä tärkeintä on se, että suomalaisuuteni pääsi taas pinnalle. Suomalaiset ovat todella ylpeitä juuristaan ja perinteistään.

James Roe
Minneapolis, MN

Olen täällä koska soitan Koivun Kaiku -ryhmässä. Ja soitan siinä, koska olen kiinnostunut suomalaisesta kulttuurista. Itse en ole suomalaista syntyperää, mutta monet ystävästäni ovat ja heidän ja musiikkimme kautta olen oppinut paljon suomalaisuudesta.

Olen harrastanut tätä soittoa vasta kolmisen vuotta, siis aika lyhyen ajan. Lisäksi kuulun tanhuryhmään.

Joskus tunnen itseni ulkopuoliseksi, mutta sitä sattuu aika harvoin. Esiinnyimme yleensä eri puolilla Minnesotaa ja useimmiten yleisömme koostuu vanhemmanpuoleisista amerikkalaisista suomalaisista. Melkein aina esiintymisen jälkeen hihaani tarttuu ainakin yksi vanhempi naishenkilö kysyen, olenko suomalainen. Kuultuaan vastaukseni, tokaisevat: 'Arvasin ihan oikein.'

Tuon tuostakin ihmiset puhuttelevat minua suomeksi. Osaan vain yhden suomenkielisen lauseen: 'En puhu suomea.'

Itse asiassa suomalaiset kohtelevat minua erittäin hyvin ja olen voinut sulautua heidän joukkoonsa. Sekä soitto- että tanssiryhmäni jäsenet ovat nuoria, ja heistä on yhden tekevää minkämaalainen olen.

Minut on kasvatettu täysin amerikkalaiseksi. Äitini on kolmannen polven ruotsalainen, eikä hänelle haluttu opettaa ruotsia, eikä hänen sallittu puhua ollenkaan ruotsalaisista sukujuuristaan. Siksi ei ole mikään ihme, etten tiedä mitään esi-isistäni.

Vanhemmaksi tultuani ajattelin, että suomalaisuudenhan voin omaksua itselleni yhtä hyvin kuin minkä tahansa muun etnisen taustan.

Minulle on tämä musiikki ja tanssi tärkeintä, eikä niinkään se, että ne sattuvat olemaan suomalaisia.

itsekin ja siskoni on ollut siellä vaihto-oppilaanakin, joten tavallaan tämä ei ole minulle mitään uutta.

Karen Riston
Seattle, WA

- Olen erittäin kiinnostunut suomalaisista juuristani ja siksi halusin osallistua tämän FinnFestin järjestelyihin.

Mielestäni nämä ovat upeat juhlat ja on hienoa, että ihmisiä on tullut niin paljon eri puolilta Yhdysvaltoja.

Itselleni tämä on ensimmäinen FinnFest-juhla, mutta uskon, että asia kiinnostaisi toisenkin kerran.

Olen kuullut paljon Suomesta ja olen käynyt siellä

Patricia Doghera:

- Opiskelen tässä yliopistossa kolmatta vuotta ja sa-tuin näkemään joitain julisteita tuolla aulassa. Isäni on italialaista syntyperää, äitini on Japanista. Olen aina ollut kiinnostunut kaikesta uudesta ja vieraasta kulttuurista, siksi tul-lin katsomaan.

Meidän kotimme on erittäin amerikkalainen. Joitain japanilaisia tapoja äitini on koettanut vaalia, mutta aika vähän.

Tämä kiehtoo minua.

W. E. Hakare ja Hilda Keppler levähdystauolla.

Hilda Keppler
Sacramento, CA

- Tämä on minulle ensimmäinen FinnFest, vaikka olen kyllä kuullut puhuttavan tästä tapahtumasta usein aikaisemmin.

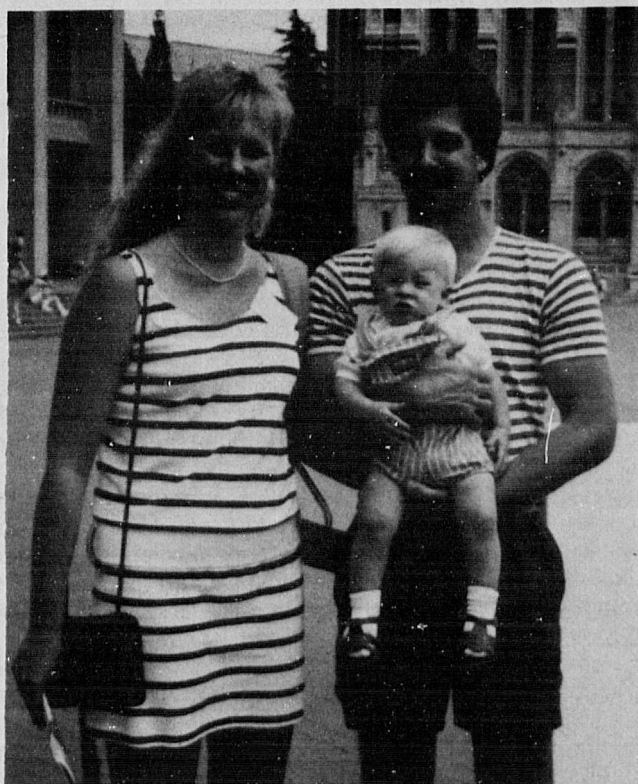
En todellakaan tiennyt, mitä tulisi odottaa. Ohjelmaa on paljon, vaikka etäisyydet ovat-

kin joskus liian pitkät. Olen tavannut yhden vanhan tutunkin.

Ihan hyvin saattaisin tulla toistekin.

W.E. Hakare
Lake Tahoe, CA

- Minä olen vain autokus-

Riitta, John ja Vesa Ballantine.

Riitta (Leinonen) Ballantine
Helena, MT

-Olen aina halunnut päästä FinnFestiin, mutta tähän asti kaikki ovat olleet liian kaukana. Asumme Montanassa, joten tämä on nyt tarpeeksi lähellä.

Minun molemmat vanhempani ovat kotoisin Suomesta ja olen itsekin käynyt monta kertaa Suomessa ja minun on sinne kova ikävä.

Halusin nähdä suuren joukon suomalaisia yhdessä. Täällä on paljon nähtävää, eikä aina edes keritä joka paikkaan.

Ihan mielelläni menisin toiseenkin FinnFestiin, täällä on ollut oikein kivaa. Opin uutta Paavo Nurmesta ja juuri näimme piirretyn "Seitsemän vlejestä". Isä ja äiti ovat paljon lukeneet sitä kirjaa, joten pääsin nyt sisälle itsekin.

Kiusausten aika on ohi

Martti Talvela in Memoriam

Sunnuntaina heinäkuun 23. p:nä soitin tyttärellemme Annalle Suomeen. Keskustelimme etupäässä opiskeluasioita. Yhtäkkiä Anna sanoo: "Äiti, Martti Talvela on kuollut. Minulla on Tv-uutiset päällä ja parhaillaan näytetään kuvaa, jossa Talvela laulaa Metropolitan Oopperassa".

Uutinen tuli shokkina. Tuntuu aivan uskomattomalta. Ei voi olla totta.

Edellisenä iltana olimme keskustelleet Suomen vieraitten kanssa mm. keitä suomalaisia laulutaiteilijoita esiintyi kevätkaudella Metissä. Mainitsimme Hynnisen ja Sallisen. Mieheni kysyi, koska Talvelalla mahtaa olla seuraava esiintyminen, New Yorkin edellinen kerta oli runsas vuosi sitten.

Mutisin jotain, ettei hän nyt juuri ole tulossa. Hänhän on vähentänyt esiintymisiään ja on juuri valittu Suomen Kansallisopperan taiteelliseksi johtajaksi Hynnisen kauden päättyessä 1992. Sitä paitsi hän haluaa omistautua enemmän lammaskarjansa hoitamiseen.

Puhelun päätyttyä seurasin kaikki uutiset ja radion klassista kanavaa, muttei missään mainittu Talvelan kuolemasta. ajattelin jo hetken, että jospa Anna oli jotenkin ymmärtänyt väärin. Koska oli sunnuntai, en voinut tarkistaa asiaa konsulaatin kulttuuriosastolta.

Maanantain New York Times toi kuitenkin vahvistuksen suruviestille. "Martti Talvela, 54, imposing Bass, regarded as Peerless in Godunov". kaksipalstainen uutinen kuvineen kertoi Talvelan saaneen sydänkohtauksen lauantaina tyttärensä häissä. Lehti kuvasi Talvelan elämää ja uraa ja lainasi joitakin taiteilijan omia ajatuksia, mitä musiikki ja laulaminen hänelle perimmäisesti merkitsi.

Viikkoa aiemmin palatesamme mieheni kanssa Bostonista kuuntelimme klassista radiokanavaa. Erään Wagner-numeron jälkeen kuuluttaja mainitsi kapellimestarina olleen late Herbert Karajan. Yhtäaikaaisesti sanoimme: "Late Karajan, koska hän on kuollut?" Ohjelman jatkuessa konsertin kerrottiin olleen omistettuna aamulla poismenneen Karajanin muistolle. Kahden maailmankuulun musiikki-ihmisen kuolema viikon sisällä! Mutta Talvela, joka oli vielä niin nuorikin ja täynnä elämää.

Talvelaa pidetään vuosisadan parhaana Boris Godunov-

vina. Sitä hän varmasti onkin. Henkilökohtaisesti muistan elävästi hänen Schubert- ja Mozart-tulkintansa sekä Paavon osan Kokkosen oopperasta Viimeiset Kiusaukset.

Miellän aina Talvelan äänen tietynlaisena värinä. Syvä pehmeä basso, jossa on sininen metallinen sointi. Tietämättä etukäteen laulajaa on helppo tunnistaa Talvelan ääni nauhoituksesta.

Olimme joskus 80-luvun vaihteessa Naantalissa musiikkijuhlilla kuulemassa Talvelan tulkintaa Schubertin Winterreise-sarjasta. Ennen ohjelman alkua kuuluttaja ilmoitti: "Martti Talvelan isä on kuollut tänä aamuna. Taiteilija tulee kuitenkin esiintymään tänä iltana".

Sakaristosta ilmestyi hetken kuluttua laulaja säestäjänä kookas, keskittynyt mies. Tietyllä tavalla hyvin poissaolevana. Ensimmäinen laulu Gute Nacht alkoi miltei välittömästi. Metallininen ääni jostain äärettömän kaukaa: "Fremd bin ich eingezogen, fremd ziehe ich wieder aus".

Sarja sisältää 24 laulua viimeisen ollessa nimeltä Der Leiermann. Vanha posetiivisoittaja avoaloin, jäätynein sormin yrittää epätoivoisesti soittaa, mutta kukaan ei kuule. Rahalautanen pysyy tyhjänä ja koirakin murisee vihaisesti. Kuolema, yksinäisyys, tyhjyys. Tulkinnan syvyyttä on sanoin mahdoton kuvata. En muista koskaan olleeni niin järkyttetty tämän laulusarjan jälkeen. Luultavasti Martti Talvela lauloi enemmän isänsä muistolle kuin tietoisesti esiintyi yleisölle.

Eräässä haastattelussa noin kymmenisen vuotta sitten Talvela sanoi, että hänellä taiteilijana ja laulajana on parhaat vuodet menossa. Esiintymisiä on tarjolla pitkälle usean vuoden säteellä. Saa ottaa vastaan mieluisat roolit ja esiintymispaikat - on vara valita.

Näin todella oli, jopa niin, että hän saattoi ryhtyä lammaskarjaksi, pitää harjoitus-pianistia säännöllisesti kotona ja välillä lentää esiintymään ja tekemään nauhoituksia.

Talvelan elämäkerrassa muistan hänen sanoneen, että on mahdoton ennustaa, miten kauan hän tulee aktiivisesti laulamaan. Tämä suihkukoneitten aikakausi rasit-

taa laulajan ääntä ja fysiikkaa. Ei ole helppoa toipua nopeista lennoista, suurista aikaroista ja samalla huoltaa ja hoitaa ääntään mahdollisimman hyvin.

Kuulimme keväällä Brooklynin Maakuntaopperan esityksen Mozartin Taikahuilusta. Sarastron osan laulaneen basson esitys oli suuri pettymys. Tämäkö on todella auringonjumala Sarastro? Vainkutelma oli traagikoominen, kun laulajan viitta oli liian lyhyt jättäen lähes puolet paljaista säärystä näkyviin ja jalat sojottivat ruskeissa sandaaleissa sivulle. Basson "kuiva" eläytyminen ja ääni jättivät toivomisen varaa.

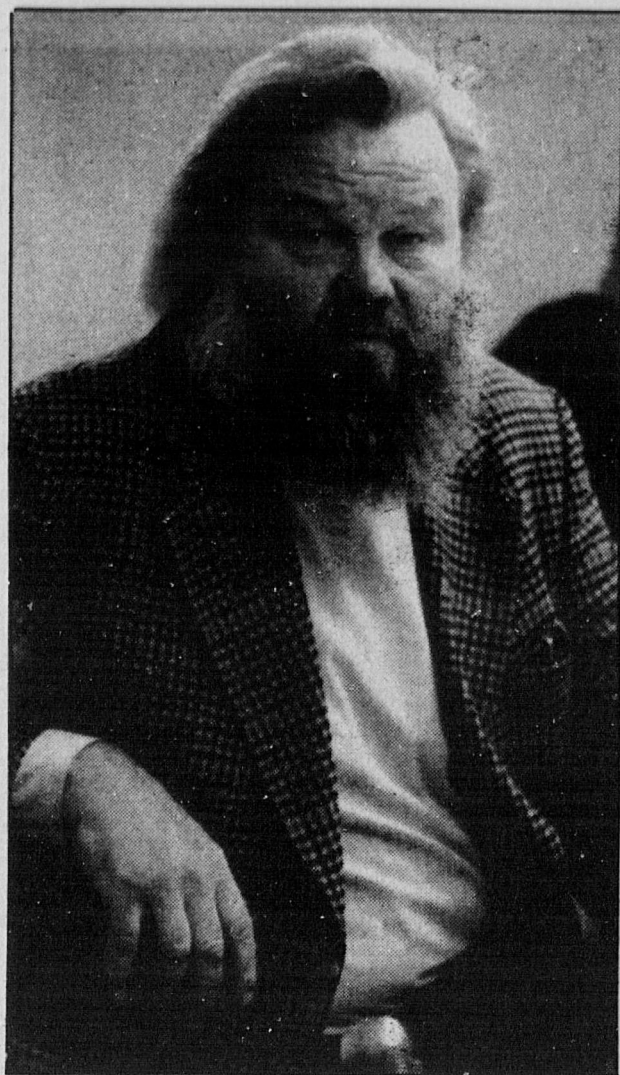
Kohtuuden nimessä on todettava, että kyllä muistimme, ettemme olleet Metissä tai Savonlinnassa, mutta Taikahuilu kyllä kaatuu, jos Sarastron osa ei ole esittäjälleen avautunut. Väkisinkin mielessä väikkyi ja kaikui Talvelan tulkinta, lähes ylimalainen, majesteettinen eläytyminen Sarastron osaan.

Toisaalla muistikuvaa Tv-ruudusta. Hermoherkkä Talvela tilapäisesti äänensä menettäneenä opastamassa kädestäpitäen toista bassolaulajaa tilalleen, varmuuden vuoksi, mikäli ei itse jaksaisi laulullisesti viedä osaansa läpi. Mikä ihailtava suhtautuminen ehkä kilpailevaan kanssaulajaan.

Kokkosen Viimeiset kiusaukset -oopperassa Paavo Ruotsalaisen rooli oli mitta-työnä Talvelalle tehty. Tällä hetkellä soi mielessäni kuolin-kohtauksen valoisa loppumusiikki. Epäilyjen ja tuskien jälkeen rauha. Talvelan sinhopea metallikas ääni upeessa pianismissa, seesteisessä rauhan sopusoinnussa Jumalansa ja itsensä kanssa.

Tämä muistuttakoon meitä Martti Talvelasta, tulisieluisen näkyjen miehestä, laulajasta ja taiteilijasta, jonka elämäntyö jo nyt nähtynä on yksi vuosisatamme valovoimaisimmista. Kansainvälisesti ja suomalaisittain esittävässä laulutaiteessa ja musiikkielämässä kauttaaltaan Talvelan äkillinen poismeno on suuri mene-

jatkuu sivulla 6

Martti Talvela

Ohjelmilta ja tanssit

Aura Haalilla
Voluntown, Connecticut

Lauantaina, elok. 19. p:nä klo 7:30 ill.

Pääsymaksu \$5.00

Ohjelma

Juontaja Kunniakonsuli Carl D. Anderson
Tervehdys Puheenjohtaja Olavi Kurko
1-osainen näytelmä "Mäntyharjun pojat lähti reissulle"
Laulua Aura Seuran mieslaulajat
Olavi Kurko, Paul Maunula, Jack Ahonen, Harri Manner ja Hannu Mäkipuro
Säestäjä ja johtaja Mark Mäkipuro
Pianosoolo Malle Magi Koor
Laulua Ellen Majonen
Kuvaelma "Kaksi akkaa bussipysäkillä" Mirja Kurko ja Leena Kokk
Laulua Hannu Mäkipuro
Kansantanhua FAHS:in tanhuajat

Lopuksi tanssia

The Robert H. Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAUS - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.
FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulivirasto on yleisölle avoinna passiiv. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Floridan kuulumisia

Lake Worth, Fla.

Lepokodin kuulumisia

Kesä on täällä kuumimmillaan, lämmön vaihtelut ovat 90-97 F. Talven muuttolinnut ovat palanneet koteihinsa pohjoiseen, ja mikä minnekin, syksyn tullen jälleen palataksensa tänne lämpimän maille.

Ja sehän on hauskaa, että ystävät ja tuttavat tulevat jälleen tänne meidän kauniiseen Floridaan, ja myös siten käyvät Lepokodillamme asukkaita tervehtimässä, sillä heille se on juhlaa kun saavat vieraiteja muualtakin ja myös täältä Floridan seuduilta.

Lepokodin hoito ja kunnossapito ei tunne talven eikä kesän vaihtelua. Aina on työt tehtävä joka puolella, ja niitä kyllä riittää. Johtokuntakin pysyäkseen ajan tasalla kokoontuu kokoukseensa joka kuukausi, välistä kahdestikin, sitä mukaan kun tarve vaatii.

Johtokunnan kokous oli heinäkuun 12. päivänä 1989 Lepokodillamme tutussa Pokelan huoneessa. Tärkeintä oli, että budjetti oli saatu valmiiksi ajalle heinäk. 1, 1989 - kesäk. 30, 1990. Ja se näytti

hyvältä. Sen mukaan voimme vuokrat pitää edelleen samana, eikä tule nousta.

Viola Suiston testamentista on saatu rahaa 48,000 dollaria. Kantolan testamentista 18,000 dollaria. Tienvieren testamentista 123,956 dollaria.

Washington D. C:ssä toimivan Kipinäkerhon jäsenet ovat lahjoittaneet 2,500 dollaria käytettäväksi Lepokodin asukkaiden tarpeisiin. Kiitämme lahjoituksesta. Toisen puolen rahasta, 1,250 dollaria

käytämme Nursing home ja toisen puolen Lepokodin asukkaiden tarpeisiin.

Nursing Home puolelle ostetaan stereo audiosystem, josta Sulo Vitikainen toi kokoukselle esittelen sanoen, että stereo saadaan ostettua hintaan 800 dollaria, joten osa rahasta jää vielä muuhun käyttöön ja ostoihin.

Johtajaksi Lepo- ja sairauskodille on valittu Mr. Arthur Maguire; heinäkuun 10 päivästä 1989 alkaen. Johtajan tehtäviä hoiti väliaikaisesti Mr. Joseph Lloyd Gage. Nyt valittu johtajalla on vuosien kokemus tähän työhön, sillä hän on ollut aikaisemmin johtaja-

na Lake Worthissa olevassa Grest Manor Nursing Centerissä viisi vuotta ja sitä ennen Pinehurst Convalescence Facilityssä, Pompano Beach, yksitoista vuotta.

Lepokodillamme ovat kaikki tyytyväisiä oloonsa. Usein sanovat, että tämä on paras paikka maailmassa kodin jälkeen, jossa saa vanhuuden päiviään viettää. Jos on aikomus tulla Lepokotiimme asumaan niin ottakaa puhelimella yhteys Terttu Mäkeen puh. 407- 586-4333.

Hyvää kesää kaikille Lepokodin tervetuloa

Minna Vilen

FINNFESTISSÄ... jatkoa sivulta 2

tavasta yleisöstä, mikä osasi nauraa aivan oikeissa kohdissa kaurismäkilläiselle huumorille huonosti käännetystä kuvatekstistä huolimatta.

Suomalaiseen leivontaan perehdyttäneet Judith Millerin opastukset jäivät näkemättä, koska ne oli ajoitettu jo torstaiaamuun. Osanottajien mukaan tulokset olivat suussa sulaneita...

Näkemättä ja kuulematta jäi myös kansallisen FinnFestin vuosikokous, mutta siitä saamme varmasti tietoja myöhemmin virallisista teistä.

Neljään päivään mahtui lukuisia konsertteja ja lauluesityksiä. Tarjolla oli sekä voimistelua että kansantanssua niin suomalaisten, amerikkansuomalaisten kuin kanadalaisienkin esittämänä.

Halukkaat saivat myös opastusta tanhujen ensiaskeleista sekä kansallispukujen historiasta. Sirkku Vasama valisti kuulijoita suomalaisen muinaispuvun kehityksestä nykyiseen kansallispukuun. Näytteillä oli yhteensä kolmenkymmentä kansallispukua.

Runoilijoille oli järjestetty oma työpajansa, samoin kääntäjille ja tarinankerronnasta kiinnostuneille henkilöille. Suomalaisia juuria tutkittiin yhdessä huoneessa, toisessa keskusteltiin ensimmäisen Suomi-matkan suunnitteleminen koskevista asioista.

Professori Pertti Pesonen, joka on myös Suomi-Seuran johtokunnan puheenjohtaja, valisti Suomen poliitisesta ilmapiiristä.

Susan Lewisin, Susan Pakenen Holwayn ja Kerttu Van Ermenin johdolla tutustuttiin Columbia joen alajuoksun

Malkosaaren naiset ja Matti Kurikka.

naisten työhön, rituaaleihin ja politiikkaan.

Professori Donald J. Wilson on tutkinut utopiayhdyskunnista haaveilleen Matti Kurikan elämää ja puhui aiheesta "Kalevala ja vapaa rakkaus".

Kurikkahan tunnetaan Brittiläiseen Kolumbiaan vuonna 1901 perustetun Sointulan isänä. Kurikka oli sekä sosialisti että nationalisti ja eli Kalevalan lakien mukaisesti.

Kurikan kirjeenvaihto puhuu yhtenä Kalevan kansasta, Väinämöisen jälkeläisistä ja tietolähteitten mukaan vain suomalaisilla oli oikeus olla Sointulan jäseniä. Sointulan hän toivoi kasvavan monien soihutujen temppeliksi.

Näin ei kuitenkaan tapahtunut ja Sointulan toiminta jäi hyvin lyhytikäiseksi, vuoteen 1905 mennessä oltiin jo konkurssitilassa.

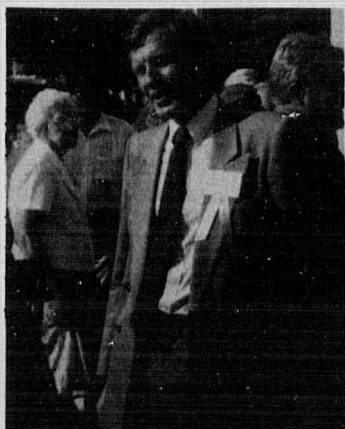
Wilsonin mukaan Kurikka oli romantiikan aikainen ja vaikuttaja ja Tolstoin suuri ihailija lukien Tolstoita jo ennen kuin hänen kirjoituksiaan oli käännetty suomen kielelle.

Kurikan näkemykset avioliitosta poikkesivat huomattavasti aikakauden normeista. Hänen mukaansa avioliitto perustui molempipuoliseen luottamukseen. Hänen ideansa ja uskomuksensa noudattivat Minna Canthin ajatuksia avioliitosta, sukupuolielämästä ja lastenhoidosta.

Kurikan mukaan avioliitto teki naisista liian usein orjia ja siksi hänen mukaansa naisilla oli oikeus olla äitejä ilman avioliittoakin.

Tietolähteiden mukaan Kurikka oli pidetty naisten keskuudessa, mutta oli saanut monia vihamiehiä miesten riiveissä.

Tieto ei suinkaan ihmetytä,

Konsuli Pekka Karhuvaara.

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Suomalaistuotteita esillä.

sillä tottahan toki naiset ovat mieluummin heitä arvostavan miehen seurassa kuin vanhoihin kaavoihin kangistuneitten urosten vallan alla.

Kaikkia luentoja ei ehtinyt millään kuulla, sillä usein ne oli ajoitettu joko päällekkäin tai niin viuhaan tahtiin, että millään ei ehtinyt paikalle a-

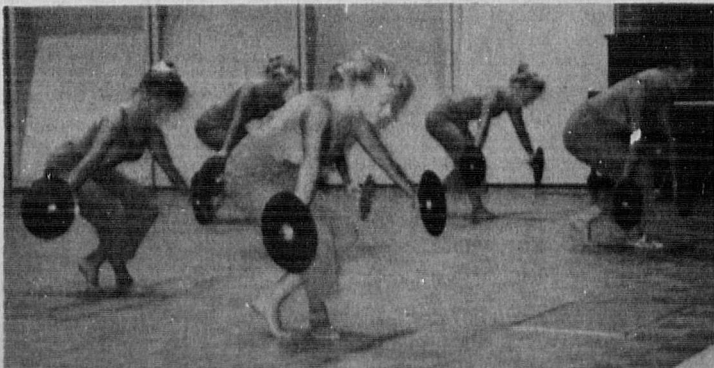
joissa.

Eikä tähän yhteen juttuun mahdu millään kaikki oleellinen, joten FinnFest -kerronta tulee jatkumaan ainakin yhdessä tai kahdessa muussa Raivaajassa.

Tori on ollut osa FinnFestiä aina Fitchburgin vuoden 1984 jatkua sivulta 6

FinnFest USA:n presidentti Robert Selvala ja varatuomari Carl Nordberg.

Tikkurilan Naisvoimistelijat.

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatarvakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.
8053 Lawrence Road
Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

Berkeley, CA.

Terveiset FinnFestistä! Seattle otti meidät vastaan vihreänä kauniina ja aurinkoisena. Kaupunki on kasvanut paljon, sillä siitä on vuosia kun olen käynyt siellä.

Avajaisseremonia toi torin täyteen yleisöä. Kansallispuukainen paraati lippuineen oli juhlava näky. Seattlen Community College Band tohtori Stafford Millerin johtamana soitti, kuorot lauloivat, ja monia tervehdyksiä esitettiin, joukossa oli myös tervehdys maamme presidentiltä.

Lukemattomat ohjelmat, esitelmät ja elokuvat kestivät neljä päivää. Piti tarkasti valikoida, mitä ehti näkemään, sillä ohjelmia ei millään ehtinyt kaikkia näkemään.

Itsestäni oli hauskaa laulaa suuressa "Länsirannikon suomalaiset laulajat" kuorossa sekä yksin, että toisten kuorojen kanssa laulamassa monissa ohjelmissa. Lauloimme myös sunnuntaiaamuna Seattlen Yliopiston kauniissa kirkossa. Siellä oli ihanat lasimaalaukset ikkunoissa.

Variety Show't olivat kiinnostavia, sillä ohjelmat olivat vaihtelevia. Siellä lauloivat "Itsepäiset Suomalaiset" Fairport Harborista, Ohioista. "Tikkurilan Naisvoimistelijat" esitivät sulavan kauniista liikuntaa. "Koivun Kaiku" kanteleen-

soitto helisi suloisia säveliä. "Michiganin Sekakuoro" on laulanut joka FinnFestissä. Nyt heillä oli FinnFest -valsikin.

Arne Nixon Fresnoista oli erikoisen hyvä tarinankertoja. Kansantanssien oli paljon. Turun ja Lahden tanhuajat Suomesta olivat nuoria ja keveitä, heitä oli ilo katsella. Saimme nähdä myös "Hoijakat" Detroitista, "Kiikurit" Thunder Baystä, "Katrillit" ja "Seattlen Tanhuajat Seattlestä. He olivat kaikki kauniista katseltavaa värikkäissä kansallispuvuissaan.

Lauri Kahilainen Suomesta oli hyvä kanteleen soittaja. Ryan Phillips, jonka näimme Berkeleyyn FinnFestissä, oli kasvanut sitten viime näkemän. Hän on Astoriasta, ja soitti hanuria.

Monista paikallisista kuoroista jäi erikoisesti mieleen kaksi: "Nasellen Lapsikuoro" suomalaisissa kansallispuvuissa oli herttainen näky ja he lauloivat hyvin suomenkielellä. "Seattlen Tyttökuoro" lauloi korkeatasoisesti. Kuulin, että he ovat voittaneet palkintoja ja lähtevät ensi vuonna konserttimatkalle Ruotsiin, Suomeen, Eestiin ja Venäjälle.

"Länsirannikon Laulajien" johtaja Florence Mesler lauloi

yhdessä tyttärensä Kristin Meslerin kanssa. Hänen tyttärensä Katherine Sarkanen soitti pianosoolon, ja hänen poikansa David Mesler soitti John Sundstenin säveltämän "Storm at Sea" sekä oman sävellyksensä "The Last Bird". Lahjakas perhe! Olen itse kirjoittanut kauan sitten runon "Viimeinen Lintu". Sain aiheen linnusta kotirannasani Suomessa. Toiset linnut lähtivät syksyllä, yksi ei.

Ohjelmaan palatakseni, Richard Ellis on hyvä oopperalaulaja. Haluaisin hänen lau-

lamansa levyn! Kuuluu olevan vakituinen tenori Florida Ooperassa. Hän on laulanut useita päärooleja.

Monet esitelmät, kuten professori Pertti Pesosen selostus Suomen nyky-politiikasta, olivat kiinnostavia. Torilla myytiin monenlaista tavaraa, ja näytettiin käsityöaitoja. Oli hauskaa tavata niin monia suomalaisia! Näin myös paljon tuttaviani, joista monia en ole tavannut pitkään aikoihin. Toisista on kuultu vain lehtien välityksellä. Suomalaiset lehdet ovatkin tehneet suurenmoisen työn meidän suomalaisten yhdyssiteenä tässä suuressa maassa, missä olemme niin hajallaan ja kaukana toisistamme.

Washingtonin valtio on 100-vuotias, joten oli kutsuttu intiaanit tanssimaan Banquet-ilallisen ohjelmaan. Hehän ovat ensi asukkaita tässä valtiossa. Nämä "Cape Fox Dancers" lauloivat ja tanssivat monta tanssia. Heidän musiikkinsa muistuttaa lappalaisten joikua.

Neljä päivää juhlimme myöhäiseen iltaan ja seurustelimme toisten suomalaisten kanssa. Tuntui kuin olisimme olleet Suomessa. Parasta mielestäni FinnFestissä on se, että on tilaisuus tavata niin paljon omaa kansaamme. Sekä tutustuttaa nuoret suomalaisen kulttuurin kauneimpiin perinteisiin. Vaikka meistä on tullut amerikkalaisia, ovat juu-

remme Suomessa. Seattlesa oli hauska olla! Kiitos kaikille, jotka teitte työtä näiden juhlien onnistumiseksi! Ensi vuoden FinnFest on: Suomi College, Hancock, MI. 49930.

Kun lentokone alkoi laskeutua San Franciscon alueelle, tuntui, että olin nähnyt niin paljon neljässä päivässä, että se oli melkein kuin satua. Ja katsoessani Lahti-alueen tuhansia valoja, jotka loistivat pimeän illan kuutamossa kuin jalokivimatot, ajattelin, miten nopeasti nämä kaupungit kasvavat ja muuttuvat. Mutta on hyvä tietää, että meillä on siteet kotimaahan, joka säilyy aina muistoissamme.

Aini Tossavainen

Kesä - aamu

Järvi välkkyi hopeaa
aamu-aurinkon.

Sorsaparvi hiljaa ui
suojaan kaislikon.

Valkopurjeet yllä veen
kirkkaan sinisen
liukuu kaukaisuutta päin
taakse saarien.

Aamun lapset hietikon
rantaa rakentaa.

Toiveet vuotten tulevain
heissä asustaa!

Leijaa lokki valkoinen
yllä välkeveen.

Kesä-aamu onnen luo
ihmissydämeen!

Aini Tossavainen

MARTTI TALVELAN...

jatkoo sivulta 4

tys. Samalla se on velvoittava laulun ystäville pitää laulutai- testamentti meille laulajille ja teen lippu korkealla.

"Sinuhun turvaan Jumala, mua häpeästä säästä.
ah armoinen, sua rukoilen, mua kuule Kristuksessa.
Sä kuule heikon huokaus, sen korvihin suo päästä.
Sä linnani ja turvani, mua auta taistelussa".

(Paavon virsi oopperasta Viimeiset kiusaukset).

Brooklyn New York, 24.7.1989
Terttu Tarjamo

Martti Talvela syntyi Hiitolan pitäjässä 4. helmikuuta vuonna 1935. Hän suoritti kansakoulunopettajantutkinnon Savonlinnassa vuonna 1956

ja opiskeli samalla Tauno Kaivolain johdolla Viipurin musiikkiopistossa Lahdessa.

Yleisön tietoisuuteen laulajana hän tuli vuonna 1960

voitettuaan miesten sarjan Klemetti-opiston laulukilpailussa Vaasassa. Samana vuonna hän lähti opiskelemaan laulua Tukholmaan Martin Ohmanin johdolla, ja vuosina 1960-62 hän oli kiinnitettynä Tukholman Kuninkaalliseen Teatteriin.

Vuoden 1962 jälkeen Talvelan ura nousi nopeasti ja hän sai yhä merkittävimpiä rooleja maailman konserttilavoilla.

Talvelalle myönnettiin vuonna 1973 taiteen valtionpalkinto ja vuonna 1977 hänet nimitettiin Helsingin yliopiston filosofian kunniatohtoriksi.

FINNFESTISSÄ ...

jatkoo sivulta 5

juhlilta alkaen. Siellä on aitoa markkinatunnelmaa, siellä tavataan tuttuja ja vaihdetaan kuulumisia samalla kun ostetaan suomalaisia design-tuotteita, kynttilöitä, vaatteita, puukkoja ja rintanappeja, mitkä tekevät selväksi, että olet suomalainen tai suomalaisen puoliso tai toivot, että voisit olla suomalainen.

Pahin suomalaiskrääsä, mitä Raivaajan reporterit Torilla näki, oli sinivalkoinen "Finnish taffy". Ei ollut uskoa silmiä! Illat oli omistettu erilaisille varieetti-ohjelmille ja suoma-

jatkuu sivulla 7

Kuolleita

Viola E. Stetson

QUINCY, MA - Viola E. (Kangas) Stetson, 70, kuoli heinäk. 1, 1989 New England Medical Centerissä Bostonissa pitkän sairauden jälkeen kärsittyään luukadosta (osteoporosis) johtuvista jälkitaudeista ja kompikaatioista.

Viola E. Stetson syntyi Wintonissa (Minn.). Hänen vanhempansa olivat Otto ja Tyyne Kangas, jotka syntyivät Suomessa. Hänen isänsä kuoli kaivosonnettomuudessa Gilbertissä, Minnesotassa. Äiti ja lapset Viola ja Oliver John saapuivat Quincyyn 66 vuotta sitten. Äiti avioitui sittemmin William Rannan kanssa ja nuoret asuivat heidän kanssaan Arthur Streetillä.

Violan veli, Oliver, valmistui 1938 MIT:stä ja työskenteli kemianinsinöörinä Standard Oil Development Co:ssa New Jerseyssä. Oliverista tuli myös Exxon Co:n varapresidentti, mutta hänen eli vain 65-vuotiaaksi sairastuttuaan Alzheimerin tautiin.

Viola valmistui Quincy High Schoolista vuonna 1937 ja avioitui Clifton Stetsonin kanssa vuonna 1941.

Kaipaamaan jäivät aviomies Clifton, poika Donald W. Stetson Assonetista, tytär Linda Palme Miltonista ja viisi lastenlasta.

Hilma J. Ostman

BRAINTREE, MA - Hilma J. (Jussila) Ostman, 82, kuoli heinäk. 5, 1989 Quincyssä.

raalassa pitkän sairauden murtamana.

Hilma J. Ostman syntyi Quincyssä, mutta muutti perheensä kanssa Suomeen. Hän kävi koulunsa Suomessa ja palasi Quincyyn 18 vuoden ikäisenä asuakseen yhdessä tädäläisten sukulaistensa kanssa. Braitreehin hän muutti vuonna 1943.

Edesmenneen John A. Ostmanin vaimoa Hilmaa jäivät kaipaamaan kaksi poikaa, Harold A. Ostman ja John M. Ostman, jotka asuvat kumpikin Braintreeessa; veli Herman Jussila Suomesta; sisar Helli Ihanamäki Suomesta; kahdeksan lastenlasta ja yhdeksän lastenlastenlasta.

Hilma J. Ostman oli edesmenneen Edward E. Ostmanin äiti.

Hänen muistoaan voi kunnioida lahjoituksella Faith Lutheran kirkkoon, 65 Roberts St., Quincy, 02169.

Tauno W. Tastula

FITCHBURG, MA - Tauno W. "Tuna" Tastula, 79, 15 Woodworth Avenue kuoli heinäk. 25, 1989 kotonaan.

Tastula syntyi Fitchburgissa toukok. 26, 1910 J. Severi ja Anna S. (Tastula) Tastulan perheeseen ja eli tässä kaupungissa koko ikänsä.

Hän työskenteli koneenhoitajana Fitchburgin Paper Co:ssa useiden vuosien ajan jääden eläkkeelle vuonna 1972.

Tastula kuului useisiin eri kerhoihin. Hän oli jäsenenä muun muassa Fitchburg Senior Boosters Clubissa, Retired Mens Clubissa, Finnish American Club of Saimassa, Finnish Cultural Centerissä ja Emanuel Lutheran -kirkossa.

Kaipaamaan jäivät vaimo Ellen M. Manson, jonka kanssa Tauno Tastula vietti 50-vuotishääpäivää syysk. 11, 1988; tytär Brenda E., Martin S. Hueyn vaimo, Granby, Conn.; kaksi veljeä, Olavi A. Tastula, Fitchburg ja Allan R. Tastula, Hudson, N. H., kolmas veli Wäinö kuoli 1987; kolme sisarta, Martha J. Kivimäki ja Helvi M. Misslin, Fitchburg sekä Elna M. Smart, Leominster, Ma; kolme lapsenlasta, J. Stewart, Kristen ja Peter Huey, Granby, Conn; sisarusten lapset.

Siunaustilaisuus pidettiin Emanuel Lutheran -kirkossa, jossa pastori Richard A. Olson suoritti siunauspalveluksen. Hautaaminen tapahtui Forest Hillin hautausmaahan.

Hautaamisesta huolehti hautaustoimisto John A. Bosk, 85 Blossom St.

Mary I. Thomson

UNITY, N. H. - Mary I. Thomson, 91, Unity, N. H., kuoli heinäk. 30, 1989 New Londonissa (N. H.) sairaalassa.

Hän syntyi Fitchburgissa, Ma. heinäk. 11, 1898 Abram ja Mari Tofferin perheeseen.

Mary I. Thomson kävi Fitchburg High Schoolin ja Portia Law Schoolin Bostonissa.

Hän työskenteli useita vuosia yhteistoiminnallisella pankkialalla jääden eläkkeelle 1960 Forest Hillin co-operative -pankista apulaisrahastonhoitajana.

Kaipaamaan jäivät tytär Joan Poskanzer, Boston, Ma; sisar Nellie E. Steele, Brewster, N. Y.; veli Eino A. Tofferi, Fitchburg, Ma; kaksi lastenlasta; useat sisarusten lapset.

Hautaaminen tapahtui hiljaisuudessa.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

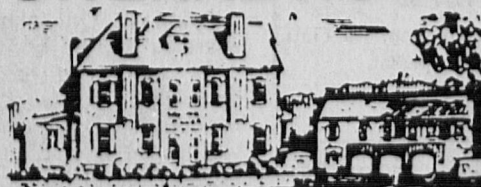
31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

Hera Wäre Owenin "Omakuva".

Tasokasta taidetta

Finnfest '89:n taidenäyttely esitteli Seattlen alueella asuvien ammattilaistaitelijoiden tasokkaita ja laadukkaita töitä.

Itämaiseen pensselimailukseen erikoistunut Hera Wäre Owen toimii Nordic Heritage Museumien SuómiFinland huoneen kuraattorina. Muita maalaustaiteen edustajia olivat John Moilanen, Andreea Maki ja Matt Timo.

Janet Kallio Galvin on erikoistunut lasitöihin, koruihin ja keramiikkaan. Kuvanveistäjä Robert Mäen vesitoksia löytyy myös Seattlen keskustan Westlake Mall -ostokeskuksessa.

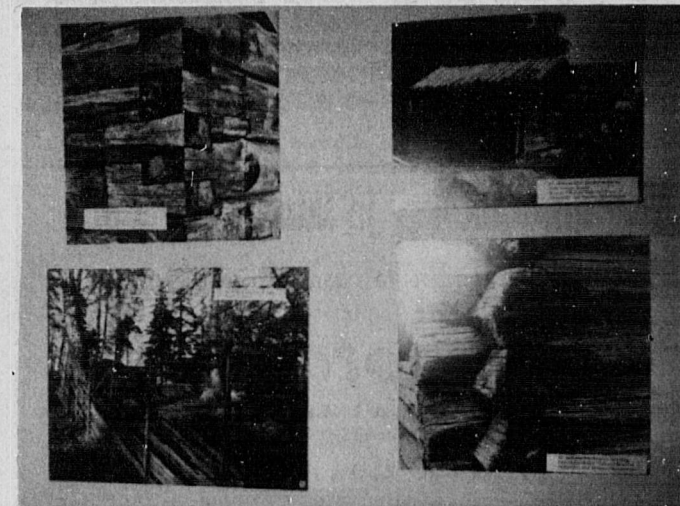
Nähtävänä oli myös kolme korkeatasoista valokuvausnäyttelyä. Antero Takalan "Kaamos aika" kuvasi Lappia mustavalkoisena. "A Look at Finland" koostui viiden tunnetun amerikkalaisen Suomesa vierailleen valokuvaajan töistä.

"Wood as a Building Material for the Finns" esitteli mustavalkoisin kuvin vanhoja suomalaisia rakennusperinteitä, mitkä siirtolaiset toivat mukanaan Amerikkaan.

Suomalaisen julistetaiteen näyttely osoitti, miten pitkälle taidemuoto on kehitetty Suomessa.

Suomalaista julistetaidetta.

Puu rakennusaineena.

FINNFESTISSÄ...

jatkoa sivulta 6

laistyyppisille tansseille, joisajalka saattoi nousta jenkkan,

polkan, humpan ja valssin tahdissa.

Lauantai-iltana festivaalivieraat saivat valita joko juhlaillallisen tai rennomman illanvieton barbecue-juhlan merkeissä. Finnish American Chamber of Commerce of the Northwest yhdistys oli kutsunut amerikkansuomalaisen lehdistön edustajat vieraakseen juhlaillallisille.

Maukas lohiateria, hieno ohjelma ja hyvät tanssit pisteenä iin päällä takasi sen, että lehdistö oli enemmän kuin kiitolinen. Kiitos isännälle!

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

The Finnish-American

RAIVAAJA

Some background on 'Talkootanssit'

by Roy Helander

When the Jyväskylä theater company "Kulissi" (Scenery) comes to Weston Auditorium at Fitchburg State College on Wednesday evening, August 23rd, the Finnish American community will have a chance to see one of the gems of Finnish folk musicals, "Talkootanssit".

How do we translate that single word, the meaning of which is so clear to all those who speak Finnish?

It is a dance held after a working bee of some kind, here a gathering of neighbors who have come to help bring in the hay.

We can't say "barn dance" or "dance after a haying bee" without raising images of shucking corn and hoedown music in the American mind.

The play has an interesting history.

Aino Ahté, the great Finnish diva who sang at leading opera houses of the world (including the Met) in the early years of this century, had organized occasional performances of opera at Olavinlinna, beginning in 1911. Finances dictated the erratic timing of these projects.

In 1930 she hit upon the idea of commissioning a new work, a Finnish folk opera, and turned to Erkki Kivijärvi and Ilmari Hannikainen for the libretto and the music, respectively.

Kivijärvi was the leading drama critic of a Helsinki daily, consequently very busy, the text dribbled in during the spring whenever he found time for it.

Arvi Kivimaa describes Kivijärvi as

a paradox: a writer to whom life itself was the most important thing; a mixture of Oscar Wilde's London and Arthur Schnitzler's Vienna. Although he was short and stout, with features more sculpted than handsome, he was surprisingly elegant. No one knew how to use a cane or umbrella as stylishly as he. He was a polar bear in salon garb.

He had directed plays, given a poetry recital, was an expert on fine wines and on all aspects of journalism - a truly renaissance man.

As a theater critic, he once skipped the premiere of a play that did not interest him, but wrote a report of it which appeared in the paper the day after the premiere had been cancelled.

It did not faze him nor his readers, for they appreciated him all the more for having human failings.

He died when his weak heart gave out during a bombing of Helsinki at the beginning of the Continuation War.

The composer was one of the five musical sons of an illustrious musical family.

His father, P. J. Hannikainen, composed hundreds of songs of which the most famous is "Karjalaisten Laulu" (Song of the Karelians) and his mother was also a music teacher.

Ilmari became the pianist of the family, studying first in Helsinki, then in Vienna and St. Petersburg where he formed a lifelong friendship with Siloti,

the famous Russian pianist.

During the 20's Ilmari toured Europe as a pianist and continued composing both piano and vocal music. His famous "Äidin silmät" (A mother's eyes) was written when he was a teenager.

In 1929 he suffered an accident to his fingers and had to leave off performing.

Although he was recovering in 1930, he accepted Ahté's commission and returned to Finland to compose the work in the short span of six weeks as the text came in from Kivijärvi. The piece became not an opera, but a musical folk play.

In the late 40's Hannikainen toured the Finntowns of the U.S., including Massachusetts.

I remember that he offered to coach Ellen Hängas (who was one of the leading Finnish American singers of that time) in his own songs.

He also performed a concert in a small town where he was asked to play for dancing after the program. He spoke of that "insult" to the Finnish press when he returned to Finland.

An insult? Not intended, I am sure.

Our Finnish parents were not very cultured, but forthright and direct. A polite refusal would have sufficed on Hannikainen's part.

(His brother Tauno, the cellist and conductor who led the United Finnish Bands in many concerts for Finnish War Relief, was a more understanding gentleman).

Like many collaborations in musical history (one thinks immediately of the personal and scheduling problems of Gilbert and Sullivan), all did not run smoothly.

During the Olavinlinna performances that he conducted, Ilmari discovered that his "desperately hurried work" sounded wonderful. His knack for melodic invention and his full and colorful orchestration were evident in the work.

It had a great success and since then has been played not

only in Finland but elsewhere in Europe in translation.

The music contains several songs such as "Oli juhla ja juhannus ilta" (Twas Midsummer's Eve) that have become part of the Finnish folk song idiom. In fact, Hannikainen used several actual folk songs and marches in the score.

The following year the musical came to the National Theatre.

It was played at the Tampere Summer Theater (the revolving one, you know) in 1951 and no less an artist than Veikko Sinisalo played the male love interest.

The Saima stage did it in 1947 and the young Saima chorus sang the "Hei, hei heinäväki" song from this show for many

years at their appearances.

We in New England missed the "Tukkijoella" performances last January, but now we have a chance to enjoy another folk-play with pretty farm girls, handsome loggers, comic characters, lovely music and Finnish text spoken by natives.

As in all folk plays, the plot is not very complex. The farmer's daughter loves a logger, the son loves an orphan girl who works on the farm, the maid falls for the reppuri (a sort of travelling salesman of the period) and the domineering farmer's wife tries to keep order in spite of young love and those endless summer nights.

"Talkootanssit" is wonderfully nostalgic. Don't miss it!

Ilmari Hannikainen, composer of the music in "Talkootanssit", came from a musical family. In the above picture are (left to right): Tauno, Lauri, father P.J., Ilmari, mother Alli, Arvo, and Väinö listening in front.

Perjantaina 4 p. ja lauantaina 5 p.

esitetään Saiman talossa juhlanäytelmä

"Talkootanssit"

3-näytöksinen laulunäytelmä

Kirjoittanut: Erkki Kivijärvi. Säveltänyt: Ilmari Hannikainen.

Ohjannut: Eino Haavisto. Laulut säestää Lempi Myöhänen.

HENKILÖT:

ISONMÄEN ISÄNTÄ	ISAK ANTILA
ISONMÄEN EMÄNTÄ	SANNI REIVO
HELVY, heidän tyttärensä	MIRJAM LEHTO
PENTTI, heidän poikansa	TAUNO VÄLIMÄKI
MARJATTA, ottotytär Isonmäen talossa	LILLIAN ERICKSON
ROVÄSTI	TOIVO ORAVA
KIRSTI, pappilan tytär	MIRJAM ORAVA
HEIKKURA, tukkilainen	EINO HAAVISTO
LOTTA-LEENA	EMMI OLLEKKALA
IMPPA, kulkukauppias	KALLE TUIKKA
MIINA, Isonmäen emäntäpiika	LAILA LAMMI
I PIIKATYTTÖ	LAURA TUIKKA
II PIIKATYTTÖ	THELMA KOSKI
NIMISMIES	ANDREW ROUTE

TALKOOVÄKEÄ

Esitys alkaa molempina iltoina klo 7:30 ill.

Pääsylippuja etukäteen Innon kuivatavaraosastolla ja niiden hinta veroineen on \$1.20. Numeoidut paikat.

Ravintolatarjoilua väliaikoina

In 1947 "Talkootanssit" was presented on the Saima stage in Fitchburg as part of the Finnish American League for Democracy's Summer Festival that year. Above is the ad which appeared in RAIVAAJA at the time.

International art exhibition for children

HYVINKÄÄ, FINLAND

The Art Centre for Children and Young People which is supported by the Ministry of Education and the town of Hyvinkää is organizing the 8th international art exhibition May 17 - June 24, 1990.

Children and young people from all over the world can take part in the exhibition. The works for the exhibition will be chosen by the jury separately from works by children under 10 years and 10-18 years taking into account the availability of exhibition space.

Correction

In the July 19 issue of RAIVAAJA, the names under the photograph of two flute players accompanying the story "Juhannus at Fort Pond" were reversed.

Amanda Norris is on the left and Adrienne Goss is on the right.

SUBJECTS: My home area and environment: people at work, my family, my world etc. The subjects can be treated freely and widely through describing nature, landscape, life, work and festivals bearing in mind ones own cultural traditions.

CATEGORIES: Under 7 years, 7-9 years, 10-12 years, 13-15 years and 16-18 years. Different categories have been set

Turn to Art page 10

HELP WANTED

ATTENTION: Earn Money reading books! \$32,000/year income potential.
Details. (1) 602-838-8885 Ext. Bk 1596.

ATTENTION - HIRING! Government jobs - your area. \$17,840 - \$69,485.
Call 1-602-838-8885. Ext. R 1596.

Going at full speed.

Photo courtesy Maija Mord

With the Statue of Liberty looming in the background, Revontulet teaches members of the audience "Nuuska Polkka".

Photo courtesy Maija Mord

Revontulet at Statue of Liberty

The members of Fitchburg area's Finnish Folk Dance Group were excited to be invited to participate in the 1989 Ethnic Festival at the Statue of Liberty National Monument.

Since 1983, annual festivals have been held on Liberty Island to pay tribute to the many immigrants to the United States. We were happy to share our Finnish cultural diversity with the visitors to the island.

A few of our members were immigrants, and many of us were visiting there for the first time. Ten members danced in

the performance.

There was a very large audience, including visitors from Finland and many other countries. Some of these people enjoyed learning "Nuuska Polkka" in our audience participation dance.

As it was vacation time, our dancers arrived from many different directions.

Barbara and Rudy Lahti, Maija Mord, Lloyd Hannula, Sid and Myrt Walker came from the Fitchburg area.

Mark Oberly came from Stamford, Conn. Mary Jurisson from

Minnesota and George and Myra Minkkinen from visiting friends in Hasbrook Hts., New Jersey.

We arrived in New York a day early and experienced New York subway travel, sight seeing and learning what life in a big city is like. We were able to do this thanks to Maija Mord's hospitality. We all slept over at her New York apartment.

It was a most enjoyable and enlightening experience.

Myra Minkkinen

New officers for Finlandia Foundation

MILL VALLEY, CA - Trustees of The Finlandia Foundation, meeting on July 12 at FinnFest '89 in Seattle, elected Jorma L. Kaukonen, a retired U.S. Foreign Service Officer and a second generation Finnish-American from Mill Valley, California as President.

Juha Makipaa from Stamford, Connecticut and Paul Halme from Solvang, California were elected Vice Presidents.

Vera Smith of Winchester, Massachusetts is the new Secretary and Carl Jarvie of Seattle, Washington is the new Treasurer.

sure.

The Finlandia Foundation, a national organization with chapters throughout the United States, was founded in 1953.

Its first President, a founder and primary force in its establishment, was Consul Y. A. Paloheimo who served until 1962.

From 1962 until 1983, the President was Dr. Vaino Hoover, another of the founders, and the creator of the Finlandia Foundation Trust which has financed the cultural and exchange programs of the Foundation.

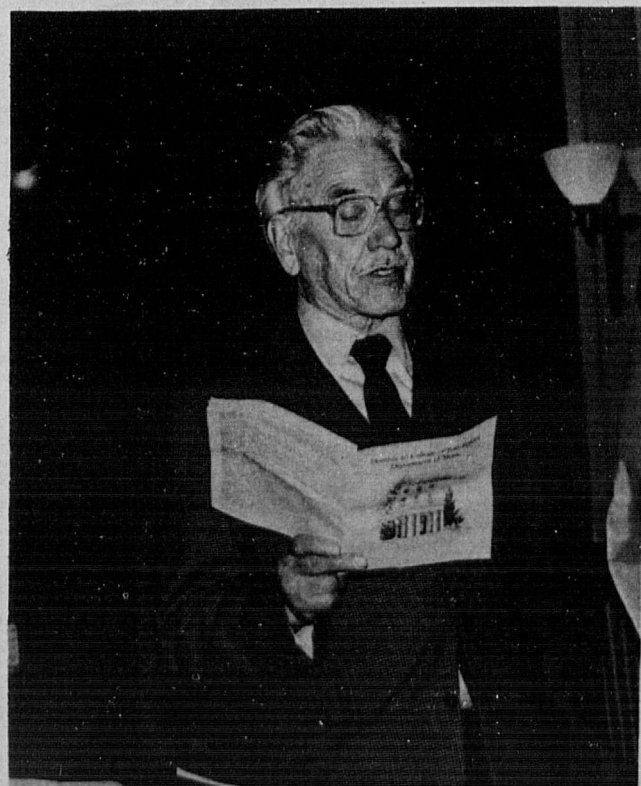
Dr. Hoover was succeeded as President in 1983 by Gertrude W. Kujala.

The new officers have a mandate to carry out the terms of recently revised bylaws designed to increase the program effectiveness of the Foundation.

Over the years, the Finlandia Foundation has been active in a variety of cultural and educational exchange programs between Finland and the United States.

The mandate calls for greater participation by active chapters in the development of national Foundation programs and increased National support for local Chapter programs.

A planning meeting for these purposes is scheduled for October.

Jorma L. Kaukonen, new president of the National Finlandia Foundation.

Kalenteri

CONNECTICUT

Aug. 19 - Program evening and dance, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown. Sponsored by Aura Seura. Tickets \$5.00.

Aug. 25 - Evening dance, Tamarack Lodge, Voluntown. Featuring music by "Talkootanssit" players.

Aug. 26 - Musical "Talkootanssit", 2 pm, Tamarack Lodge, Voluntown. Play followed by chicken barbecue and dancing.

MAINE

Aug. 13 - Finnish American Heritage Society's annual picnic, Range Pond State Park, Poland. Follow park signs south of Poland. Site is the "Ballfield". Tell gatekeepers you're with the Finn. Am. group. Members generally share lunches at 1 pm, but all visitors welcome. Games, especially for children, and entertainment. In case of rain, the site will be Oxford Hills High School, South Paris, right off Rte 26.

MASSACHUSETTS

Aug. 12 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Suomi Rd., Furnace Pond, Pembroke.

- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by Veikko Honkala. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

- Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Demond Pond, Finn Park Rd., Rutland. Music by Nils Lundin. Sponsored by Finnish American Club of Rutland.

Aug. 16 - Sauna & refreshments, 6:30-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Camp, Fort Pond, Lancaster.

Aug. 19 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Aug. 20 - Chicken barbecue, 1 pm, Sovittaja Park, Rutland. Sponsored by Finnish American Club of Rutland. All tickets advance sale only. Contact Barry Heiniluoma: (508) 928-4428.

Aug. 23 - Jyväskylä Teatteriyhdistys Kulissi's production of the musical "Talkootanssit", 7 pm, Weston Auditorium, North St., Fitchburg State College, Fitchburg. Tickets available from RAIVAAJA and at the door. Sponsored by Finnish Cultural Center at Fitchburg State College.

Aug. 26 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

- Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Rutland. Music by Bert Stromholm. Sponsored by Finnish American Club of Rutland.

MICHIGAN

Aug. 27 - Finnish Center Association Golf Fun Day & Banquet, Farmington Hills. Call 478-6939 for more info.

NEW YORK

Aug. 5-31 - Exhibit of paintings by Soile Yli-Mäyry, Amos Eno Gallery, 591 Broadway. Theme: "Burnt Horizon". Gallery open Tuesday-Saturday, 12-6 pm. Tel. (212) 226-5342.

Aug. 27 - Jyväskylä Teatteriyhdistys Kulissi's production of the musical "Talkootanssit", 2 pm & 7 pm, Imatra Hall, 740-40th St., Brooklyn.

MINNESOTA

August 26-27 - Finn Creek Summer Folk Festival, New York Mills. For further information: (218)385-3481.

All programs subject to change

Call for papers -

Conference will examine changes in our identity

MINNEAPOLIS, MN - The Planning Committee for a scholarly conference called *The Making of Finnish America: An Ethnic Culture in Transition* invites all interested parties to submit proposals for papers to be read at the Conference to be held at the University of Minnesota, during the week of October 15-19, 1990.

The three previous conferences on Finnish emigration/immigration (Duluth 1974; Toronto, 1984; Turku, 1984) focused primarily on immigrant institutions and the interaction between Finnish American institutional life and American society.

The forthcoming conference will attempt to chart the transformation of Finnish immigrant culture over a period of three generations.

It will look at the broader questions of culture and ethnic identity as they have emerged during the transition of Finnish immigrants and their descendants into Finnish Americans. We invite the participation of scholars from various disciplines.

The Conference will consider these questions in relation to the impact of the dominant culture of the host society and the

continuing influence of Finnish "Old World" culture on Finns living in North America.

While no specific time frame is suggested, the Conference will move forward from the earlier period of mass immigration into the years between the two World Wars and into the present.

Two central themes are proposed for the Conference:

Theme 1: Who are the Finnish Americans?

How is their culture and identity expressed in the life cycles of individuals and families? How is their culture transmitted between generations? What makes a Finnish American community? How does it express, retain and disseminate Finnish American culture?

Theme 2: The second generation experience as the "bridge" in the transition from immigrant culture to Finnish American culture:

What was the effect of growing up in immigrant homes and immigrant institutions? What was the impact of schooling, of the work place and immersion in American culture? How did this differ in rural and urban

environments? What were the links to Finland, its language and culture? Were there distinct experiences as between men and women? What of upward social mobility, of participation in labor movements and politics, of attitudes to the church and religion? Did the second generation acknowledge and assert its ethnic identity? What seems to be common to the total second generation experience?

Papers should take into account the overall purpose expressed in the Conference title, and should be directed toward one of the above themes.

We invite papers based on research from various disciplines and papers utilizing personal experiences, family and community history.

Proposals of not more than two pages should be submitted before December 1, 1989 and should be accompanied by a brief summary of biographical information.

Mail all proposals to: Conference Planning Committee, PO Box 12804, New Brighton, MN 55112.

Final selection of papers (for

presentations of 25 minutes) will be made by February 1, 1990. Presenters will be asked to extend and edit their papers for publication (planned for 1991).

Conference Planning Committee: Michael G. Karni, Matti Kaups, Timo Riippa, Carl Ross,

Stephanie Van D'Elden, Marianne Wargelin. In association with the Scandinavian Department, American Studies Program and Immigration History Research Center, of the University of Minnesota.

June 21, 1989

Art exhibition

continued from page 8

to ensure that the works chosen for the exhibition come from as wide an age-group as possible.

PRIZES: All works chosen for the exhibition will be awarded an exhibition medal and a certificate of honor. Further the jury may also award certificates of honor to other deserving works not chosen for the exhibition. The prizes will be mailed by the end of 1990.

JURY: Recognized artists and art educators. The chairman of the jury is the painter Eino Vesalainen.

PARTICIPATION INSTRUCTIONS: **Work techniques:** Drawing, graphics, painting, etc. The size of the work is optional. The work should not be framed.

The name of the artist must on the work and the rest of the information about the work and the artist as lis-

ted on the official form are to be written on the back of the work.

Schools and groups may send up to 30 works and a collective list of them must be enclosed.

Works will not be returned, but they will be added to the international collection at the Art Centre for Children and Young People.

The material will be used for art education and research purposes as well as for exhibitions in Finland and abroad. It will also be used to promote children's cultural education and international awareness in co-operation with various organizations.

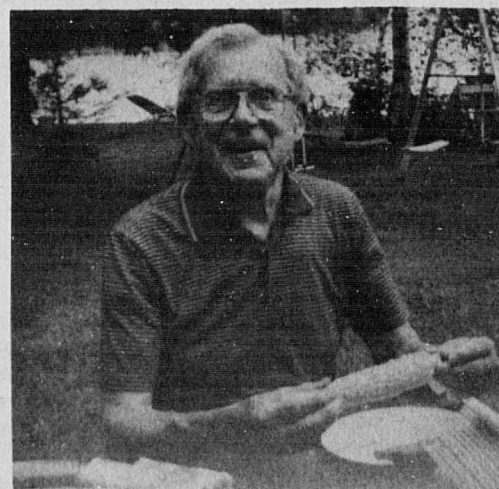
The works are to be sent by mail and they must arrive by Feb. 28, 1990. Works that arrive after this date will not be taken into consideration.

The works are to be sent to the following address: Lasten ja Nuorten Taidekeskus, Siltakatu 6, 05800 Hyvinkää, Finland.

In memory of my grandfather

Theodore S. Lindstrom

August 11, 1902 - March 5, 1989

Jonathan Ratila
Fitchburg, Mass.

Uusikaupunki vastaan uusi manner

Suomalaiskoripalloilijoiden ensitapaaminen jenkkiammattilaisten kanssa

Lauma kikattavia cheerleadereita, pop cornea mutustelevia lapsia, tuomareille älyviä mieskatsojia ja Queenin "We will, we will rock you" -kappaleen tahdissa kentälle hölkkääviä pelaajia.

Hetken saattaisi luulla, että vuorossa on jälleen (tieskuinkamonennes) normaali Worcester Countsiens koripallo-peli, mutta sitten kentän reunalle ilmestyy laulaja, joka kajauttaa kansallislaulut kahdella kielellä. "Oi maamme Suomi" -sävelten aiheuttamasta äkillisestä yllätyksestä selvinnyt penkkiurheilija huomaa pian katsomossakin jotain outoa: sinisiä ristejä valkoisella pohjalla. Käsiohjelmassa ja pistetaulussa on vihdoinkin pelastus: Worcester Countsiens tämänkertaisena vastustajana ei olekaan Illinois Express tai Las Vegas Silverstreaks vaan Finland's national team.

"Ei me mikään nationalteam olla," jupisee Uudenkaupungin koripallojoukkuetta valmentava Heikki Wala hieman myrtyneenä viiksisensä suojassa ja haluaa selvittää asian perinpohjin kyselijälle. "Se voisi tietysti olla hieman nöyryyttävää näille ilmoittaa, että kyseessä ei olekaan mikään Suomen maajoukkue, vaan että me tulemme pienestä 14,000 asukkaasta kaupungista," Wala pohdiskelee.

Uusikaupunki ei ole ensimmäistä kertaa lähettänyt koripallopoikiaan rapakon taakse. Jo viime vuonna joukkue pomputteli palloa Mainessa pelatessaan yliopisto-

joukkueita vastaan. Ensimmäistä kertaa suomalaispelaajat kuitenkin joutuivat taistelemaan ammattilaisia vastaan kohdatessaan Worcester Countsiens Massachusettissa viime keskiviikkona.

"Täähän on siis meille erinomaisen hyvää harjoitusta, vaikka meidän joukkue on kyllä aika kova muutenkin.

Periaatteessa mä olen tyytyväinen tähänkin peliin - viimosa kolme minuuttia lukuun ottamatta - vaikka me tää hävittiinkin," valmentaja Wala selitti viime keskiviikkona katsojia piinanneen tiukkaakin tiukemman ottelun päätyttyä uusikaupunkilaisten niukkaan tappioon numeroin 97-93.

Heinäkuun 30. päivänä saapuneet koripalloilijat ehtivät kolmeviikkoisen matkansa aikana taistella pisteistä Youngstownissa Ohiossa, Springfieldissä Illinoisissa, Calgaryssä Albertassa ja Las Vegasissa Nevadassa pelatessaan eri ammattilaisjoukkueita vastaan World Basketball Leaguessa.

"Sanotaan sillai, että Suomen maajoukkueen taso on koripallossa ehkä viime vuosina laskenu, mutta seura-joukkueet on taas huomattavasti parempia. Esimerkiksi Ruotsi lyö Suomen helposti maajoukkueetasolla, mutta me taas ollaan voitettu pari Ruotsin kovinta sarjajoukkuetta," valmentaja Wala arvioi suomalaisen koripallon tasoa.

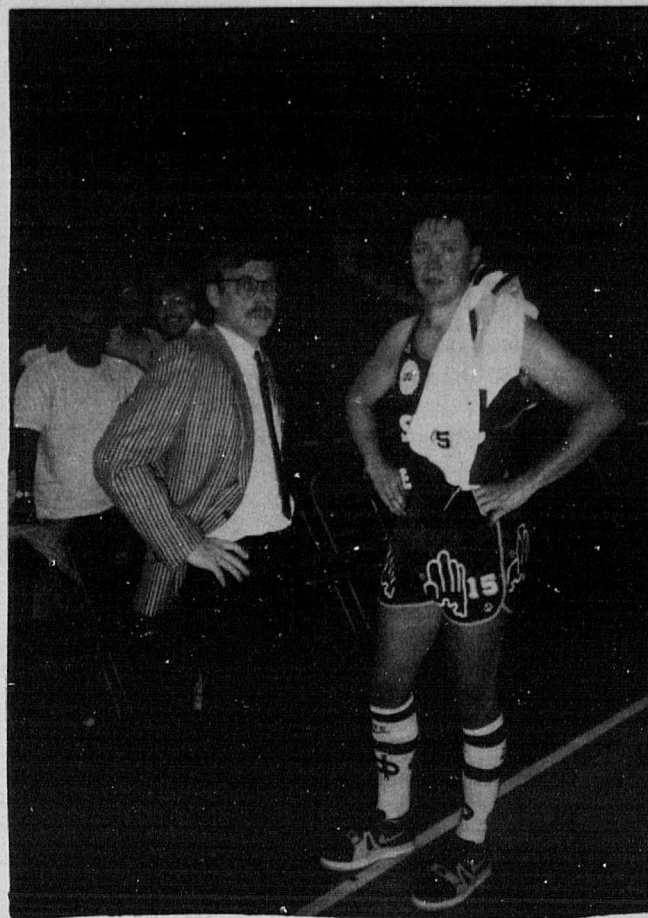
"Yllättävän hyvä matsi"

Erkki Saaristo oli yksi suomalaisjoukkueen tähdistä keskiviikkona Uudenkaupungin Urheilijoissa pelaavan amerikkalaisen pistehain Baskerville Holmesin lisäksi. Kaipaavasti suihkun suuntaan vilkuillut Saaristo pyyhki hikipisaroita otsaltaan jakaessaan worcesterilaisille pikku-työille nimikirjoituksiaan ja analysoidessaan samalla peliä.

"Kun ottaa huomioon, että tää oli meidän eka kontakti ammattilaisiin, ja tää joukkue on jo tällä kaudella pelannu 35 peliä, niin tää matsi sujui yllättävän hyvin. Tosin mä uskon henkilökohtaisesti, että me pystytään vielä parempaan," Saaristo tuumasi eikä hienoisesta pettymyksestään huolimatta muistutanut tuomarien ei-niin-hienoisesta puolueellisuudesta (joka taas sai valmentaja Walan singahtamaan ylös penkiltä ottelun aikana u-seaan otteeseen).

Rauhallisesti rupatellut Saaristo on pelannut koripalloa jo 26 vuotta, sillä hän aloitti jo 9-vuotiaana. Hän on käynyt koripallon synnyinmaassa peluumatkoilla ennenkin ja uskoo, että parhaiten oppii pelaamalla parempiaan vastaan.

"Erityisen hyvää harjoitusta tää on tietysti meidän jun-

Valmentaja Heikki Wala ja pelaaja Erkki Saaristo pitävät taktiikkapalaveria.

nuille," Saaristo laushtaa kohti: monta peliä on vielä kokeneella äänellä, vilkaisee edessä. Voitettavana. pistetaulua ja poistuu takavasemmalle suihkukoppia

Ulla Hovi

Uudenkaupungin Urheilijoiden matkan sponsoroi Uudenkaupungin Saab-tehdas. Yhdysvalloissa taas kuluista vastasivat vastustajajoukkueet.

Quality Gifts

Iittala Crystal
Royal Copenhagen
Arabia Dinnerware/ Finish Novelties

Special Introductory Offer:

PAULIG Finish Coffee ~~\$4.95~~ \$2.95 for a short time only

and other quality gifts which say you care to give the best.
Peterborough Plaza - Route 101 - Peterborough, NH 603-924-9551

NORDIC
IMPORTS

NORDIC
IMPORTS

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 43 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Tulevia tilaisuuksia

Burbankin sairaala tarjoaa vapaaehtoistyötä kaikille 14 vuotta täyttäneille tai sitä vanhemmille henkilöille.

Osanottajilla on tilaisuus oppia uutta, voida seurustella mielenkiintoisten ihmisten kanssa ja mikä parasta, saada henkilökohtaisesti kokea vapaaehtoistyön merkitys.

Lisätietoja saa ottamalla yhteyden sairaalan vapaaehtoispalveluun soittamalla numeroon 343-5458.

★

Kahviaiset ja tanssit keskiviikkoiltoisin heinäk. 5. - elok. 30. klo 8 Kaleva Huvilalla, Fort Pond, Lancaster. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit Sovittajan Puistossa lauantaina, elok. 12. p:nä klo 8-12 yöllä. Veikko Honkala takaa tahdin. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, elok. 12. p:nä klo 8-12 yöllä. Veikko Honkala soittaa. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Kana barbecue sunnuntaina, elok. 20. p:nä klo 1 ip. Sovittajan Puistossa Rutlandissa. Liput etukäteen soittamalla Barry Heiniluomalle (508) 928-4428.

★

Jyväskylän Teatteriyhdistys Kulissi esittää suomalaisen laulunäytelmän "Talkootanssit" keskiviikkona, elok. 23. p:nä klo 7 ill. Fitchburg State Collegessa. Liput \$5.00 ja niitä saa Raivaajan konttorista sekä ovelta. Sponsori Finnish Cultural Center. Kaikki joukolla katsomaan suomalaista!

Mitä löysit ilmoituksesta?

Järjestämme matkoja Floridaan ja Suomeen ja minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Vieno Mickson vastaanottamassa kukkia Maynardin Naisten Martha Wickströmilä.

Kalevan Naiset juhlivat 50-vuotisjäseniään

FITCHBURG, MA - Kalevan naiset koontuivat kesäk. 10, 1989 Kaleva Camp:lle, Ft. Pondille Lancasteriin viettämään vuosittaisia Mansikka Festivaalejaan sekä myös muistamaan niitä neljää sarta, jotka ovat olleet Kalevan Naisten jäseniä jo 50 vuoden ajan.

Vieno Mickson, Lillian Järvelä, Aune Kontio ja Elna Saari saivat 50-vuotisjäsenyytensä kunniaksi rintaneulat, kukkia ja onnitteluja Grand Lodgesta sekä myös kukkia Kalevan Naisilta Maynardista.

Valitettavasti Aune Kontio ja Elna Saari eivät sairauden vuoksi voineet olla paikalla tilaisuudessa.

Päivän ohjelmaan kuului

Martha Kuokkasen lukemistuosio ja Vieno Rantalan suomalaisia runoja. Mansikka Festivaalien alkuperää selviteli Aili Aaltonen. Sirkka-Liisa Ayoub oli illan juontaja.

Virkistykseksi ja pieneen nälkään tarkoitettun voileivät sekä tietysti mansikkakakku kelpasivat hyvin kaikille.

M. K.

Lillian Järvelä Maynardin Ellen Hangaksen onnittelussa.

Bethel-Seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus Hyvät Uutiset lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaustaus New Life asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehtarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 ill. aikuisten kuoroharjoitus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Lauantaina, elok. 12. klo 8:30 Miesten aamiainen Mäntyrannassa.

Sunnuntaina, elok. 13. klo 9:00 aam. Rukous hetki. Klo 9:15 Sunnuntaikoulu ja Raamattutunti. Klo 9:30 Korkeakoululaisten Raamattutunti. Klo 10:30 Englanninkielinen jumalanpalvelus. (Past. Cobb perheineen lomalla 13.-21 päivään).

Keskiviikkona, elok. 16. klo 7:30 ill. Mäntyrannan hartaustilaisuus.

Finnish American Club Of Rutland (F.T.S.S.)

Chicken Barbecue

Sunnuntaina, elok. 20 p. klo 1 iltapäivällä
Sovittajan Puistossa
Rutland, MA

Liput etukäteen
Lisätiet.: Barry Heiniluoma
(508)928-4428

Tanssit

Sovittajan Puistossa

Finn Park Road
Demond Pond, Rutland, MA
Lauantaina, elok. 12 p.
klo 8 - 12 yöllä

Nils Lundin soittaa

Virvokkeita
Finnish American Club of Rutland
(F.T.S.S.)
99. toimintavuotemme

Tanssit

Saiman Puistossa

Lauantaina, elok. 12 p.
klo 8 - 12 yöllä

Veikko Honkala soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Saima

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI

INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Uutispaloja

Raivaaja on melko usein suosittu vierailupaikka silloin kun tätä Fitchburgin seutua esitellään Suomi-vieraille. Juuri ennen lomien alkamista saimme melkoisen joukon tällaisia matkalaisia kontto-riimme.

Suurena yllätyksenä oli puhelinsoitto Worcesterista Raivaajan lukijoille tutulta helsinkiläiseltä Hugo Mäkiseltä. Hän oli lomamatkalla tyttärensä Espoossa asuvan Helinä Pousin ja tämän perheen kanssa ja halusi tietysti esitellä heille tätä "kuuluisaa Raivaajan toimitusta".

Totta kai vieraille annettiin lupa tulla, jotta voitaisiin vaihtaa kuulumisia puolin ja toisin. Mäkisen viimeisimmästä vierailusta onkin ehtinyt kulua jo runsaat neljä vuotta, joten kertomista oli vaikka kuinka paljon.

Matkalaiset olivat Suomi-Seuran järjestämällä reittilenolla saapuneet Duluth, Minnesotaan. Sieltä matka jatkui

joko lentäen, junalla, bussilla tai vuokra-autolla Chicagoon, New Yorkiin, Bostoniin, Worcesteriin, Rockland Maineeseen, takaisin Bostoniin ja edelleen päätappiin Duluthiin.

Helinä-tyttärelle, hänen miehelleen Raunolle, 12-vuotiaalle Marille ja 9-vuotiaalle Mikolle tämä oli ensimmäinen Amerikan matka. Paria viikkoa aikaisemmin Mari oli kiertänyt Kanadan suomalaisseutu-ja Tapiolan lapsikuoron kanssa, joten oli saanut ensikosketuksen mantereeseen hiukan muita aikaisemmin.

Worcesterissa Mäkinen kävi näyttämässä tyttärelleen entistä kotitaloaan, mikä seisoi yhä tukevasti pystyssä. Pääsivätpä sisällekin katsomaan poikavuosien makuuhuonetta.

Helinä Pousi on hänkin varmasti tuttu monille Raivaajan lukijoille, sillä hän työskentelee Suomi-Seurassa sen kirjapalveluosastolla, välittäen kirjoja täällä asuville suoma-

laisille ja amerikansuomalaisille.

Hugo Mäkinen on oikea maailmanmatkaaja, on kiertänyt yhtä sun toista maanosaa Kiina, Neuvostoliitto ja Afrikka mukaan luettuna. Monet matkat ovat varmasati vaikuttaneet hänen avaraan maailmankatsomukseensa ja luontevaan seurusteluun erilaisten ihmisten kanssa.

★

Raumalainen Kuusiluoman perhe vietti Fitchburgissa parin viikon loman heinäkuun puolessa välissä. Perheenäiti Riitta asui täällä pikkutyttönsä vuosina 1955-59. Hänen isällään oli silloin aikomuksena, että perhe muuttaisi tänne pysyväisesti, mutta neljän vuoden kuluttua palattiin kuitenkin Suomeen.

Raivaajassa he vierailivat Riitan entisen koulutoverin Alice Gauffin kanssa, joka on myös osittain suomalainen sukujuuriltaan ja joka vieraili viime vuonna Suomessa. Hänellä on siellä monia sukulaisia ja Riitan kanssa on yhteydenpitoa jatkettu kaikki nämä vuodet.

Kuusiluomat kävivät USA:ssa ensimmäisen kerran kaksi vuotta sitten ja päättivät toistaa reittinsä jo näin pian, ettei vain jäisi tekemättä. Riitan sujuva englanninkieli on il-

Koko perhe oli ihastunut maissiin, sitä olisi voinut syödä vaikka joka päivä.

★

Mänttäläinen Eino Ritaranta teki Yhdysvaltoihin yhdis-

Richard Gould ja Eino Ritaranta.

tetyn työ- ja huvimatkan. Hän työskentelee kuljetusten järjestäjänä Metsä Serlan pape-ritehtaalla ja harrastaa lentokonevalokuvausta, mikä toi hänet nyt tälle mantereelle.

Oppaakseen ja isännäkseen hän oli saanut lentämistä harrastavan Richard Goul-

opistossa arkeologiaa opettava Gould, jonka äidin suku on kotoisin Viipurista tutustui Ritarantaan yhdellä useista Suomi-matkoistaan ja siitä lähtien on yhteydenpito jatkunut kirjeitse.

Matkan vetonaulana oli Oshkosh, Wisconsinissa järjestetty suuri ilmailunäyttely, mikä kesti kokonaisen viikon päivät. Sinne miehet lähtivät ajamaan vierailultaan Raivaajassa. Maallikko kun ihmetteli, mikseivät he lennä, sai kuulla, että sikäläisiin ilmoihin ei aina uskalla luottaa. Ajaminen on turvallisempaa.

Ritaranta on ollut kiinnostunut ilmailun historiasta pikkupojasta alkaen. Nuorempana hän lenteli purjelentokoneilla, mutta nyt on erikoistunut tähän valokuvauspuoleen.

Hän sanoi olevansa iloinen, että pääsi käymään täällä Fitchburgin alueella, missä on niin paljon suomalaisia. Hän ihmetteli, kun ihmiset puhuivat suomea, vaikka ovat syntyneet tässä maassa.

Ritaranta kävi myös Saiman Puistossa ja piti sitä haaleineen ihan omana lukunaan. "Täällä tuntuu olevan paljon suomalaistoimintaa tansseista alkaen", hän kommentoi.

Suomeen verrattuna kaikki tuntui halvalta. Omakotitaloja on niin monenlaisia ja maisemat valtavan kauniita. Ei ole ihme, että suomalaiset ovat tänne aikanaan tulleet. Ruoka on jonkin verran erilaista, mutta ihan hyvää. Ja mielellään kaikkea uutta kokeilee.

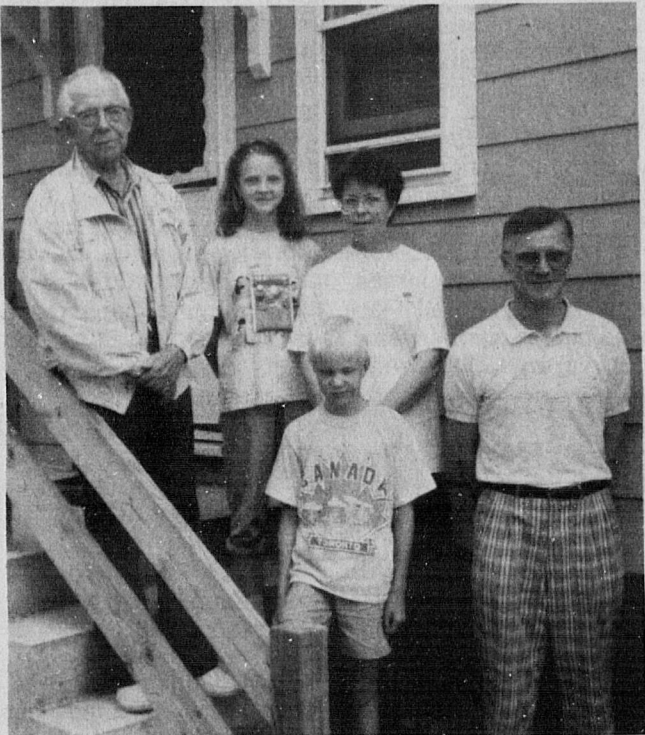
Koti-Suomessa Ritarannalla on vaimo ja kaksi aikuista lasta. Vanhempi poika on lentäjä sattuneesta syystä ja toinen työskentelee Finnairilla asemapalvelun esimiehenä.

Gould sanoi, että ilmailualan historiasta kiinnostuneiden kannattaa tutustua suomalaisiin ilmailumuseoihin, sillä siellä vanhoja lentokoneita osataan arvostaa ja ne saavat asianmukaisen kodin museoissa.

★

Suomalainen Tiina Heloaho, 25, piipahti hiljattain tervehtimässä sukulaisiaan Fitch-

jatkaa sivulla 14

Hugo Mäkinen ja Mari, Helinä, Mikko ja Rauno Pousi.

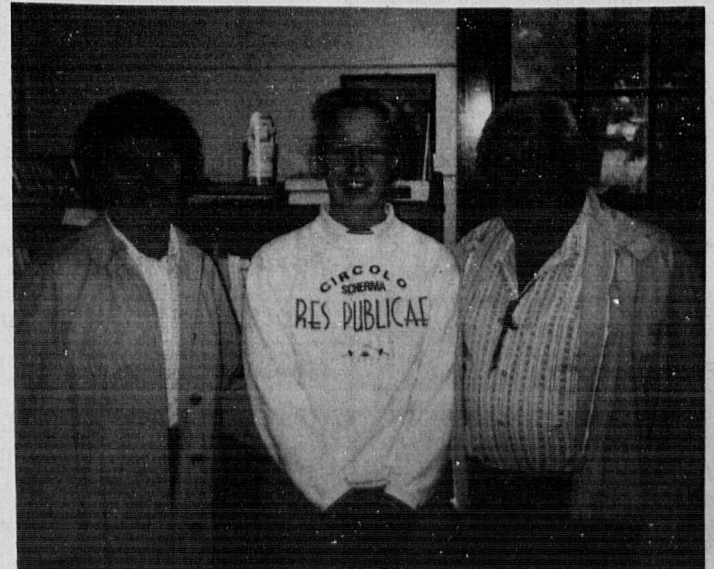
Taina, Outi ja Riitta Kuusiluoma, Alice Gauff ja Pentti Kuusiluoma.

meisesti perujaan noilta täällä vietetyiltä lapsuusvuosilta, ja mitkä ovat ehkä osasyynä siihen, että Riitasta tuli englanninkielenopettaja ammatiltaan.

Isä Pentti työskentelee osastopäällikkönä raumalaisella telakalla. Tyttäret, 15-vuotias Outi ja 13-vuotias Taina, ovat koululaisia ja ovat jo opiskelleet englantia koulussa. Täällä he ovat tutustuneet amerikkalaisiin nuoriin ja kysyttäessä, mikä heissä on erilaista, vastasivat: "Ne käyttävät kaksia sukia, ja sukat ja paidat pitää aina olla samaa väriä."

Vaateostokset olivat kiinnostaneet ainakin tyttöjä, sillä täällähän sai farkkuja ja erilaisia urheilutossuja erittäin halvalla.

din Seakonkista. Brownin yli-

Anna Schwartz, Tiina Heloaho ja Eino Schwartz.

Kulissi esittää suomalaisen laulunäytelmän **Kulissi**

Talkootanssit

Kirjoittanut
Säveltänyt
Ohjaus

Erkki Kivijärvi
Ilmari Hannikainen
Paavo Pirttimaa

elok. 18 p., klo 5 ip. Toronto Suomi-koti
elok. 20 p., klo 2 ip. Toronto Suomi-koti

elok. 23 p., klo 7 ill. Fitchburg State College

elok. 26 p., klo 2 ip. Voluntown Tamarack Lodge

elok. 27 p., klo 2 ip. ja 7 ill. New York Imatra Hall

Tervetuloa joukolla katsomaan

Jyväskylän Teatteriyhdistys

Kulissi

Suomen uutisia

YK sallii rauhanturvaajien lomamatkat Etelä-Afrikkaan

Yhdistyneiden Kansakuntien julkaiseman uusimman ohjeen mukaan jokaisella rauhanturvajoukkoihin kuuluvalla on oikeus viettää lomansa haluamassaan maassa. YK:n julkaisema ohje on vastaus Suomen tekemään kysymykseen lomamahdollisuuksista.

Asia nousi esille hiljattain, kun julkisuuteen pääsi tieto siitä, että Namibiassa parhailaan oleilevat suomalaiset YK-sotilaat ovat käyneet lomiensa aikana Etelä-Afrikassa, joka on pyritty eristämään rotusortopolitiikkansa takia. Lomista nousseen kohun takia joutui Suomi lopulta pyytämään virallista lausuntoa

Suomen puolustusministeriö ja ulkoministeriö ovat kuitenkin jo aiemmin todenneet, että suomalaisten rauhanturvaajien tulisi välttää mahdollisuuksiensa mukaan lomailua Etelä-Afrikassa.

Suomen Namibian YK-joukkojen komentajan eversti Hannu Parosen mukaan Etelä-Afrikkaan palveluvapaata viettämään aikoville ei anneta muuten valvontajoukkojen jäsenille kuuluvia matkapalveluja, kuten kuljetuksia tai johdettuja matkoja.

Eristetään Etelä-Afrikka -kampanja (Eelak) ei kuitenkaan tyydy tähän ratkaisuun,

YK:lta.

vaan se on lähettänyt Paroselle vetoimuksen olla myöntämättä Namibian joukoissa palveleville lupaa lomailua Etelä-Afrikassa.

Koska Suomen YK-joukkojen tehtävänä Namibiassa on nimenomaan turvata maan itsenäistymisen Etelä-Afrikan apartheid-hallinnosta, olisi Eelakin mukaan ristiriitaista ja epäjohdonmukaista, jos näiden joukkojen sallittaisiin tukea rotusortopolitiikkaa lomaillemalla Etelä-Afrikassa. Eelak-kampanjan vetäjät uskovat lomien sallimisen myös asettavan Suomen ulkopoliittisen uskottavuuden kyseenalaiseksi.

Suomen verotus viime vuonna ennätyskorkea

Suomen veroaste kipusi viime vuonna huippulukemiin. Tilastokeskuksen keräämien tietojen mukaan bruttoveroaste oli viime vuonna 37,6 prosenttia bruttokansantuotteesta. Viimevuotista rankempaa verotus oli vain vuonna 1976.

Paljon puhuttu uuden hallituksen muotoilema verouudistus ei vaikuttanut vielä viime vuoden verotukseen.

Hallituspuolue kokoomus on vaatinut valtion tuloveron keventämistä ensi vuonna

UUTISPALOJA...
jatkoa sivulta 13

burgissa. Jyväskylästä kotoisin oleva Tiina tapasi Fitchburgissa ensimmäistä kertaa äitinsä serkun Eino Schwartzin, jonka luona hän vietti kuusi päivää.

Tiina työskentelee Helsingissä Chips Trading -nimisessä yrityksessä myyntiedustajana ja saapui Yhdysvaltoihin työmatkalle tapaamaan perunalastuja myyvien yritysten edustajia ja tutustumaan alan viimeisimpään kehitykseen.

Kolmen ja puolen viikon pituisesta matkasta kahdeksan päivää kului puhtaasti työasioiden parissa, mutta loput ajasta Tiina käytti Yhdysvaltain kiertelyyn, sillä hän oli täällä ensimmäistä kertaa.

Tiina kierteli Bostonissa, New Yorkissa, Ohion osavaltiossa ja Floridassa katsomassa äitinsä toista serkua, joka asuu siellä.

Vaikka Tiina ei erityisemmin ihastunutkaan valtaisaan New Yorkiin, niin Yhdysvalloista kokonaisuutena hän piti. "Kyllä minä jo ennätin sukulaisille luvata tulevani takaisin joskus. En tosin tiedä milloin, mutta joskus," hän totesi tyytyväisenä matkaansa.

vuoden 1987 tasolle. Silloin bruttoveroaste oli 36,6 prosenttia bruttokansantuotteesta.

Myös Suomen bruttokansantuote kasvoi viime vuonna huimaa vauhtia: kasvua mitattiin 5,2 prosenttia. OECD-maista vain Japanin kansantalouden tuotanto kasvoi nopeammin.

Suomen talouden kasvua vauhdittivat mittavat investoinnit.

Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot kasvoivat viime vuonna 5,9 prosenttia. Säästämisaste kääntyi hieman negatiiviseksi.

Kansantalouden tasapaino heikkeni edelleen. Vaihottaseen alijäämä syveni viime vuonna 12,6 miljardiin markkaan.

Ruotsin kuningaspari Suomessa

Ruotsin kuningas Kaarle Kustaa ja kuningatar Silvia tekivät heinäkuun lopussa epävirallisen vierailun Suomeen.

Matkansa aikana kuningaspari tapasi muun muassa presidentti Mauno Koiviston ja vieraili Savonlinnan oopperajuhlilla.

Ahvenanmaalle ensimmäiset pakolaiset

Ahvenanmaan maakunta on saanut ensimmäiset pakolaisensa, kun Suomeen saapui 22 uskontonsa takia vainottua iranilaista.

Kyseessä on bahai-ryhmä, joka on ensimmäinen Suomeen tullut ryhmä pakolaisia, jotka ovat joutuneet lähtemään kotimaastaan uskontonsa vuoksi.

Suomen uutisia

Vuoden 1990 rauhankonventio Helsinkiin

Eurooppalaisten rauhanliikkeiden vuosittainen suur tapahtuma END-konventio (European Nuclear Disarmament) järjestetään ensi kesänä Helsingissä ja Tallinnassa.

- Tavoitteenamme on järjestäjinä toteuttaa END-liikkeen alkuperäinen idea ja ylittää vanhat blokkiasetelmat, kommentoi Folke Sundman Suomen Rauhanliitosta.

Rauhanliikkeiden kokouksen pitopaikasta päätettiin vastikään päättyneessä Espanjan Vitoriassa pidetyssä END-konventiossa.

Suomen Rauhanpuolustajien varapuheenjohtajan Johannes Pakaslahden mukaan keskeinen syy tarjoutuneeseen yhteistyöhön on siinä, että Suomessa ja Eestillä on tarjottavanaan jotakin laadullisesti uutta.

Helsingissä 3. heinäkuuta alkava kokous on END-konventioiden sarjassa yhdeksäs. Tapahtuma päättyy Tallinnassa neljä päivää myöhemmin. Suomalaiseen valmistelu-

komiteaan kuuluvat Suomen Rauhanliitto, Sadankomitea, Suomen Rauhanpuolustajat ja Vihreä liitto. Virolaisten puolella järjestelyihin osallistuvat muun muassa Viron rauhankomitea, Viron kansanrintama ja kommunistinen puolue.

Järjestäjät odottavat kokouksesta Eurooppalaisen rauhanyhteistyön läpimurtoa. Tapahtumaan odotetaan noin tuhatta rauhanaktivistia sekä idästä että lännestä. Blokkirajat ylitetään ensimmäistä kertaa näin konkreettisella tavalla.

- Länsieurooppalaisena ilmiönä liikkeelle lähtenyt rauhantyö on muuttumassa yleiseurooppalaiseksi, kun sosialistiset maat on saatu mukaan, valmistelukomiteaan jäsenet kertovat.

- Meille on hyvin tärkeää, että saamme ottaa osaa Euroopan rauhantyöhön. Kaikki mitä nyt tapahtuu Eestissä Perestroikan ajalla on yleismaailmallisesti tärkeää, toteaa Eestin rauhankomitean pääneuvonantaja Jutta Renzer.

Evakko-ooppera valmistumassa

Elokuun lopulla saa ensi-iliansa uusi suomalainen ooppera. Kyseessä on Kalevalan Näyttämön toteuttama ja Paa-vo Liskin ohjaama karjalaisten evakuointia käsittelevä Evakko-ooppera.

Oopperaa tullaan esittämään Helsingin rautatieaseman ratapihalle pystytetyssä teltassa.

Talvisodan alkamisesta ja karjalaisten ensimmäisestä evakuoinnista tulee tänä vuonna kuluneeksi 50 vuotta. Oopperanäytelmä sijoittuu vuosiin 1939-41.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittääkää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

FINNEXPRESS

**FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE**

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

**NEW YORK \$618 - SEATTLE \$649
LOS ANGELES \$699 - TORONTO \$655**

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

**Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -**

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989 800 223-0567

"PUHUMME SUOMEA"

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Tehomaatalous kuormittaa Suomen vesistöjä

Suomen vesistöjen rehevöitymisestä on puhuttu pitkään ja syyttävä sormi on perinteisesti osoittanut teollisuutta ja asutuskeskuksia. Sen sijaan moni mieltää maatalouden ympäristöystävälliseksi ja syyttömäksi luonnon pilailmiseen. Maanviljelijä ei aina itsekään osaa yhdistää peltoviljelyä ja vesistöjen rehevöitymistä.

Suomessa on aloitettu nelivuotinen yhteistyöprojekti, jonka tavoitteena on tutkimuksen avulla selvittää maatalouden vesikuormituksen suuruutta ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Projektin on tarkoitus valmistua 1991 ja siihen osallistuvat muun muassa maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö, vesi- ja ympäristöhallitus ja Maatalouden tutkimuskeskus.

Vesi- ja ympäristöhallituksen tutkijan Lea Kaupin mukaan tosiasia on, että nykyisin koko Suomea ajatellen maataloudesta vesistöihin joutuva typpi- ja fosforimäärä on selvästi suurempi kuin teollisuuden ja asutuksen vastaavat luvut. Vaikka massa- ja paperiteollisuuden fos-

forikuormitus on viime vuosina noussut keskimäärin 800 tonniin vuodessa, huuhtoutuu pelloilta fosforia vesistöön lähes puolet enemmän eli 1,400 tonnia vuodessa.

Maatalous on voimaperäistynyt ja nykyaikaistunut ja samalla sen vesistöä kuormittava vaikutus on lisääntynyt. Kuormituksen lisääntymiseen ovat vaikuttaneet muun muassa viljelyn erikoistuminen ja tehostuminen sekä yksipuolinen viljelykierto. Myös koneiden koko on kasvanut ja teho suurentunut.

Mutta samalla kun viljelymaiden ravinnetila on parantunut ja sadot ovat suurentuneet, on ravinteiden huuhtoutuminen vesistöihin lisääntynyt.

Kun tutkijat suosittelivat pikaista lannoituksen vähentämistä, löytyy joiltakin harvoilta maanviljelijöiltä parempi keino rehevöitymisen estämiseksi.

Mäntsäläläinen maanviljelijä Ensio Heikkisen uskoo täysin luonnonmukaiseen viljelyyn, vaikka se viekin enemmän aikaa ja vaivannäköä kuin peltojen keinotekoinen lannoittaminen.

Koska luonnonmukaisesti viljeltyjen peltojen sato jää

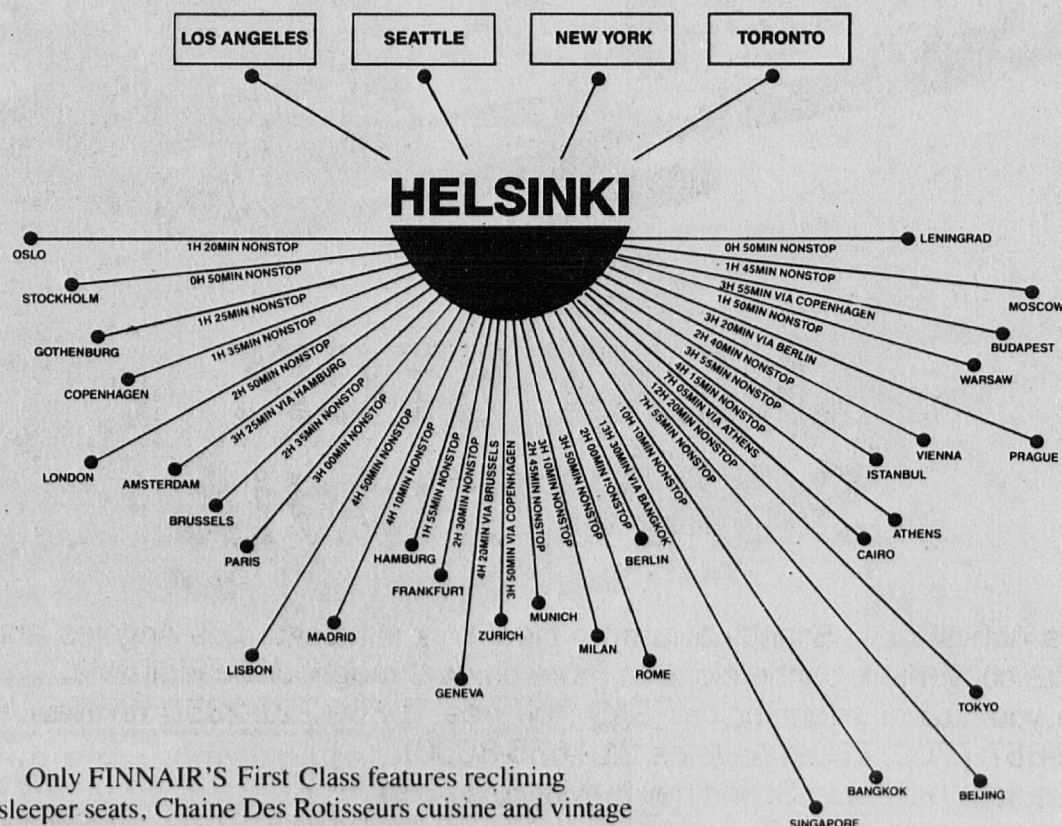

Maanviljelijä Ensio Heikkisen mukaan toukokuussa tehty komposti on valmis elokuun lopulla, jolloin rukiinkylvö alkaa. Nenä kertoo, että kahden kuukauden kompostoinnin jälkeen lannan haju on hävinnyt lähes kokonaan.

alkuvuosina kuitenkin noin 70-80 prosenttiin normaalisadosta ja koska raha näyt-

tomia aloittamaan alusta ja siirtymään luonnonmukaiseen viljelyyn.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room...plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-950-5000; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

Kauppataase miinuksella

Suomen ulkomaankaupan kauppataase oli vuoden kuuden ensimmäisen kuukauden ajalta 500 miljoonaa miinuksella.

Viime vuonna vastaavana aikana tase oli 600 miljoonaa markkaa plussan puolella.

Kauppataase meni miinuksen puolelle, kun kesäkuun kuukausittainen kauppataase meni peräti 900 miljoonaa markkaa miinukselle.

Vaje ei kuitenkaan ole kovin suuri, kun sitä vertaa ulkomaankaupan koko vaihtoon. Kuuden ensimmäisen kuukauden aikana tuonnin arvo oli 49,5 miljardia markkaa ja vienti 49 miljardia markkaa.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä
BOSLTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930
Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O.Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906)827-3906
Jälleen myyjä halutaan

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI
KULMILTA

Honduras lähettää contrat kotiin

Hondurasin presidentti Jose Azcona ilmoitti äskettäin, että maan hallitus on hyväksynyt suunnitelman kotiuttaa Hondurasissa majailevat 12,000 Nicaraguan hallitusta vastustavaa kontrasissia.

Yhdysvaltain tukemat contrat ovat asettuneet leireille lähelle Hondurasin itärjää sen jälkeen, kun Yhdysvallat katkaisi sotilaallisen apunsa sisäisille helmikuussa 1988.

Azcona kertoi lehtimiehille, että suunnitelmassa vaaditaan sissien välitöntä kotiuttamista heti, kun Nicaragua on antanut takeet, että he voivat palata turvallisesti kotimaahansa.

Väli-Amerikan maiden presidentit laativat suunnitelman tapaamisestaan viime helmikuussa. Suunnitelma tähtää myös poliittisen uudistuksen toteuttamiseen Nicaraguassa. Uudistuksen tarkoituksena on johtaa vapaisiin vaaleihin helmikuussa 1990.

Reikä kasvaa otsoni- kerroksessa

Kaksi vuotta sitten Etelänapamantereeseen yltä löydetty otsonikerroksen reikä on levinnyt pohjoiseen Australian ja Uuden-Seelannin yli, paljasti amerikkalainen tiedemiesryhmä äskettäin.

Massachusettsin teknillisen korkeakoulun (MIT:n) meteorologin Alan Plumbin mukaan otsonikerroksen reikä peittää koko eteläisen pallonpuoliskon 30:nneen leveysasteen eteläpuolella 3-4 viikkoa vuodesta.

Plumb ja kolme muuta tiedemiestä havaitsivat merkittävän otsonikerroksen ohentuman Australian ja Uuden-Seelannin yllä joulukuun 1987 jälkeen. He kertoivat havainnostaan englantilaisen Nature-aikauslehden tämän vuoden heinäkuun numerossa.

Havainto tehtiin kaksi kuukautta sen jälkeen kun otsonikerroksen reikä oli ensimmäisen kerran huomattu Etelänapamantereeseen yllä.

Palmen murhasta syytetty

Christer Pettersson elinkautiseen

TUKHOLMA, RUOTSI - Tukholman käräjäoikeus tuomitsi viisivuokkoisen oikeudenkäynnin päätteeksi äskettäin 42-vuotiaan Christer Petterssonin syylliseksi Ruotsin entisen pääministerin Olof Palmen murhaan. Petterssonille langetettiin murhasta elinkautinen vankeusrangaistus.

Päätös ei syntynyt kuitenkaan yksimielisesti, sillä oikeuden kaksi lakimieskoulutuksensaanutta jäsentä olivat molemmat vapauttavan tuomion kannalla, kun kaikki kuusi ns. maallikkolautamiehistä päätyivät langettavaan tuomioon. Oikeusoppineiden mielestä langettavaan tuomioon ei ollut riittäviä teknisiä perusteita eikä murha-asetta

ollut löydetty.

Päätöksessä suuren painon sai Olof Palmen seurassa murhahetkellä olleen Lisbet Palmen todistajanlausunto, jossa hän väitti varmasti nähneensä Petterssonin muutamaa sekuntia laukausten jälkeen. Oikeuden kaksi oikeusoppinutta kuitenkin korostivat, että Olof Palmen puolison Lisbet Palmen todistukseen sisältyy huomattava erehtymisen mahdollisuus siksi, että havainnoinnista tunnistamiseen kului niin pitkä aika ja koska murhamies oli hänelle tuntematon.

Petterssonin odotetaan vievän tuomion Svean hovioikeuteen.

Ali Akbar Hashemi Rafsanjani

Rafsanjani murskaäänin Iranin presidentiksi

Iranin parlamentin puhemies Ali Akbar Hashemi Rafsanjani sai lähes 95 prosenttia äskettäisissä presidentinvaaleissa annetuista äänistä, kertoi Iranin uutistoimisto Irna.

Maan sisäministeri Ali Akbar Mohtashami kertoi lopulliset tulokset reilu viikko sitten järjestetyssä lehdistötilaisuudessa. Uutistoimiston mukaan 94,5 prosenttia 16,4 miljoonasta äänestäjästä äänesti Rafsanjanian. Vaaleissa oli 24 miljoonaa äänioikeutettua.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350 (in New York City, call 718-657-7700; in Los Angeles 213-655-8600).

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS

THE AIRLINE OF SCANDINAVIA